1897. HARMINCZEGYEDIK ÉVFOLYAM. 136. SZÁM. BUDAPEST, HÉTFŐ, MÁJUS 17.

SZERKESZTŐSÉG:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 55—88.
KÉZIRATOKAT NEM KÜLDÜNK VISSZA.
CSAK BÉRMENTES LEVELEKET FOGADUNK EL.
ELŐFIZETÉSI DIJ:
Vidékre postán v. helyben házhoz hordva.
Egy évre .... 20 frt. | Egy negyedévre . 5 frt.
Egy fél évre .. 10 frt. | Egy hóra .. 1 frt 80 kr.
Külföldre: 3 hóra Németországba 6 frt 70 kr. Francziа-, Olasz-, Orosz-, Török-, Görög-, Spanyolországokba, Svájcz-, Románia- és Szerbiába, valamint amaz országokba, melyek a postaszerződéshez tartoznak, negyedévre 9 frt 30 kr.
Egy szám ára 6 kr.

EGYETÉRTÉS

Csávolszky Lajos
tulajdonos és felelős szerkesztő.

Kossuth Ferencz
főmunkatárs.

KIADÓHIVATAL:
BUDAPEST, IV. PAPNÖVELDE-UTCZA 8.
Telefon száma 51—66.
HIRDETÉSEKET ÉS NYILTTÉRBE VALÓ KÖZLEMÉNYEKET FELVESZ A KIADÓHIVATAL.
PÁRISBAN főügynökségünknél:
John F. Jones & Cie. 31 bis. Faub. Montmartre.
Frankfurtban a/M: Daube G. L. és Társa.
Bécsben: Danneberg I., I. Kumpfgasse Nr. 7.
Dukes M. utódai. I., Wollzeile Nr. 6—8.
Haasenstein és Vogler. I., Wallfischgasse 10.
Mosse Rudolf Seilerstätte Nr. 2.
Oppelik A., Stubenbastei Nr. 2.
Schalek Henrik, I., Wollzeile Nr. 14.
és valamennyi hirdetési iroda.

Budapest, május 17.

Ő felsége a király ma Pozsonyból Budapestre érkezett. Politikai körökben azt hiszik, hogy a király ittidőzése alatt okvetlenül tisztázódnia kell a kvóta-kérdés által bebonyolódott politikai helyzetnek. Hogy vajjon akut kabinetválság is beáll-e ez alatt az idő alatt: az attól függ, hogy miképen formálódik a két állam kormányának a kvóta-kérdésben való viszonya. Ezen a héten minden valószinüség szerint eldőlnek azok a nagy kérdések, melyek a kiegyezés megujitásával összefüggésben a Bánffy-kabinetet különösen is érintik. Politikai körökben azt is emlegetik, hogy a végleges döntést provizorium behozásával kerülik ki s ez esetben a kiegyezés parlamenti tárgyalása az őszre marad.

A kvóta-kérdés mellett a politikai körök most főkép a bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló törvényjavaslat parlamenti tárgyalásának az ügyével foglalkoznak. A képviselőház kedden kezdi meg az esküdtbiróságokról szóló törvényjavaslat tárgyalását, mely előreláthatólag nem vesz hosszabb időt igénybe, mert az ellenzéki pártok inkább a másik javaslat tárgyalására koncentrálják erejöket. A bünvádi eljárás életbeléptetéséről szóló javaslat 16-ik §-a ellen nemcsak az ellenzéki pártok, hanem a szabadelvü párt némely körei is állást foglalnak, annyival inkább, mert, mint értesülünk, a kormány elállott attól a szándékától, hogy a hirhedt 16. §. elfogadásából pártkérdést csináljon. Ez abszurdum is lenne, mert a sajtószabadság ügye, melyet ez a §. oly kegyetlenül érint, első sorban a közszabadság kérdése és az igazságügyi bizottság tárgyalásai során nyilvánvalóvá lett, hogy a szabadelvü párt igen tekintélyes férfiai a miniszteri javaslat módositott szövegét is veszedelmesnek tartják a sajtószabadságra nézve, melyet nem akarnak senki kedvéért feláldozni.

A 16-ik §-ban foglalt intézkedések ellen egyébiránt a parlamenten kivül is erős, társadalmi akczió indul. Ez ügyben tegnap délután volt az első értekezlet, mely kimondta annak szükségét, hogy a veszélyeztetett sajtószabadság oltalmazása czéljából a társadalom is határozott állást foglaljon. Ez az értekezlet hangsulyozta azt, hogy itt semmiféle politikai pártkérdésről nem lehet szó és ép e végből a sajtószabadság minden barátját pártkülönbség nélkül akczióba szólitja ugy a fővárosban mint a vidéken. Lapunk más helyén számolunk be az értekezlet lefolyásáról, itt csak azt a reménységünket fejezzük ki, hogy a magyar társadalom összes rétegei csatlakozni fognak a hazafias mozgalomhoz, melynek az a czélja, hogy a magyar társadalomnak alkalmat adván a megtámadott sajtószabadság kérdésében való nyilatkozásra, maga a társadalom czáfolhassa meg azt, hogy a 16-ik §-ban foglalt reakczionárius intézkedést a magyar közvélemény kivánja.

A kvótakérdés. A kvótakérdésről, illetőleg arról a helyzetről, a mely a kvótakérdés folytán előállott a P. N. tegnapi száma czikket közöl, melyben a leghatározottabb formában hangoztatja azt, hogy a magyar kormány állhatatosan megmaradt a magyar kvóta-bizottság többségének elvi álláspontján és ebből egy hajszálnyit sem engedett. Nehogy az ember azonban azt képzelje, mintha ez már Magyarország diadalát jelenti, hozzáteszi az emlitett lap, mely pedig nagyon közel áll a kormányhoz, hogy Badeni sem hajlandó a mai arányt elfogadni, sőt még a Bánffy által megajánlott 33·2%-ot sem. A király, szerinte, vonakodik attól, hogy döntsön s azt kivánja, hogy a két kormány közeledjék egymáshoz, noha csak kevesen vannak, a kik ennek létrejöttében biznak. Végül még a kiegyezési törvények parlamenti tárgyalásának időpontjáról szól s azt hiszi, hogy ez még az ősz előtt megtörténik, mert az őszi ülésszakban nem lesz erre idő, ezt a budget és az indemnitás tárgyalása veszi igénybe. Véleményét a következőkben foglalja össze: 1. A korona döntésére nem kerül a sor; 2. nem képzelhető olyan magyar kabinet, a mely kész volna a Bánffy-kormányra ráliczitálni, azaz magasabb kvótát elvállalni; minélfogva a Bánffy-kabinet lemondása voltaképen tárgytalan; 3. a Horánszky-féle javaslat elfogadására a mérvadó körök nem hajlandók; 4. a szabadelvü párt a kvóta-bizottság álláspontján tul alig követne bárkit is. Mindezeknél fogva komoly kisérletet tesznek a két kormány között a megegyezést létrehozni. Ha ez nem sikerülne, akkor következnék be a válság, vagy pedig a provizórium, a melyet politikailag ugyan nem szeret senki, de a mely mégis csak jobb, mint egy végleges, de kedvezőtlen és igazságtalan megoldás.

A Pol. Ért. állitólag feltétlenül hiteles forrásból eredő értesülése szerint, a kvóta kérdésében felmerült különböző verziók és hirekkel szemben a legujabb tényállás a következőkben foglalható össze:

Bánffy miniszterelnök ő felsége előtt egész határozottan kijelentette, hogy a magyar parlamenti tényezőkkel szemben a kvótának még 35 percentre való felemelésére sem vállalhat garancziát. Nézete szerint 34 és 35 százalék közt fekvő valamely törtszám az a határ, a melyig a legvégső esetben elmehet. *Lukács* pénzügyminiszter, *Széll* Kálmán, *Falk* Miksa s még nehányan a szabadelvü párt befolyásosabb tagjai közül a miniszterelnök előbb kifejezett álláspontját sem osztják, hanem a legvégső határt a 34 százalékban látják. Lukács pénzügyminiszter lelkiismeretes és tüzetes számitása alapján ugyanis ez az a határ, a melyen tul az ország *áldozatra kényszeríttetnék*. A miniszterelnök javaslatára tehát ő felsége a küszöbön álló kihallgatások alkalmával első sorban a megnevezetteket fogja kihallgatni s ha e kihallgatások után is megmaradnak kifejezett álláspontjuk mellett: az osztrák miniszterek s az osztrák parlament obmannjainak kapaczitálása fog következni. A szabadelvü pártban hivatalosan kiadott jelszó és uralkodó kvótaszám: 34·6.

Pozsony ünnepe.

— Az *Egyetértés* kiküldött tudósitójától. —

Pozsony, május 16.

Magyarország koronás királyának, a királyi családnak és az ország nagyjainak és képviselőinek jelenlétében, fény és pompa, lelkesedés és igaz, őszinte öröm közepette leplezték le ma a Habsburg-dinasztia egyik legnagyobb uralkodójának, Mária Teréziának márványba faragott, gyönyörü szép szobrát, Pozsonyban.

A derék, jó pozsonyiak „koronázási emlékszobor"-nak nevezik a nagy fejedelemnő kőből faragott, allegorikus képmását és az egész leleplezési ünnepet a nemzeti erő megnyilatkozási ünnepének tartják. A király is, abban a beszédben, a melyben a szobor leleplezésére az engedélyt megadta, a nemzet ünnepének mondta a mai napot. Pedig ez az ünnep, bármennyire fényes, bármennyire lélekemelő és magasztos lett legyen, nem volt az, a minek tulajdonképen lennie kellett volna, *nem volt nemzeti ünnep* és nem volt a *müvészet ünnepe*. A dinasztia lerótta kegyeletét nagy alakja iránt. Pozsony városa loyalis hüséggel és méregsok költséggel asszisztált hozzá. Az ország nagyjai, a városok és megyék küldöttei, a tudós és müvésztestületek, az ipar, a kereskedelem, a mezőgazdaság küldöttei, mint nézők szerepeltek — a központ pedig, a melyre mindenek figyelme irányult, az a harminczhárom főherczeg volt, a kik eljöttek megnézni nagynevü elődük és rokonuk kőszobrát. A nép éljenzett, a kalapokat és lobogókat tisztelgésre hajtották, de hiányzott az egészből az a hatalmas dobbanás, a mely a nemzetek szivében fakad, az az intenziv, mindent átható lelkesedés, a mely nemzeti eszmékért hevülő közönségünkben lángra szokott gyulni.

Fényes volt ez az ünnep. Mint a hogy nem is képzelhető másként oly helyen, a hol a királyi család és az arisztokráczia ily nagy számban vonul fel. De hideg volt, végtelenül hideg.

Nem volt tartalom az ünneplésben, nem volt tárgy a lelkesedésben. Mindenkit háttérbe szoritottak a katonaságon és a királyi család tagjain kivül senki más iránt nem érdeklődtek. Pedig ha nemzeti ünnepnek nem is akarták megtenni a mai napot (a mi elvégre nemcsak az egyik részen ment volna nagyon nehezen), nem szabadott volna megtörténnie annak, hogy még a müvészet is háttérbe szoruljon. Egy istentől ihletett müvésznek végtelenül zseniális, erőtől duzzadó, meglepően szép alkotását leplezték le. *Erre* az ünnepre kellett volna az ott voltaknak megjelenni, *ennek* a jellegnek kellett volna előtérbe nyomulnia, ha már a nemzeti vonás semmiként sem volt az egésznek megadható. De még ez is hiányzott. A fényes bandérium, a szebbnél-szebb diszruhákba öltözött mágnások csak azért voltak ott, mert a király is ott volt. Pedig a király is csak a szobor leleplezési ünnepére jött. És az ünnep még a szobrász, még a szobor ünnepe sem volt, jóllehet a magyar szobrászmüvészetnek ez volt az első, nagy diadalünnepe, mert ma tényleg a Mária Terézia-szobor a legjobb és legszebb magyar szobor. Hiányzott azonban ez a jellege is az ünnepnek, a mely, mint emlitők, határozottan dinasztikus ünnep, egy derék és lojális város áldozatkészségét tanusitó ünnepély volt. Részt vett benne az egész város és vele az egész ország, azzal az igaz szeretettel és benső odaadással, a melylyel a királyi trón iránt mindenkor viseltetett.

A nagy ünnepélyről teljes részletességgel a következőkben számolunk be:

A készülődés.

Dobpergés és katonazene harsogó hangjai között ébredt ma Pozsony városa. Öt órakor tele volt már az utcza felvonuló katonasággal. Egy része a szobor-térre, egy része a pályaházba, a másik és legnagyobb rész azonban azokba az utczákba vonult, a melyekben kordont kellett vonni. Egy jó óráig tartott ez a felvonulás, de már hét órára el volt zárva minden utcza és csak az járhatott szabadon, a kinek erre külön igazolványa volt.

Az ünnepség azonban nem igen biztatóan indult. Az egész éjjel szakadó zápor volt és a vihar is dühöngött. Az uttesten felállitott magas lobogópóznák közül nem egy derékba törött, a házakra kitüzött zászlók egyrésze leesett, egy jó része pedig annyira összerongyolódott, hogy első pillanatban azt lehetett volna hinni, hogy valami nagy harcz nyomait mutatja a város. A nagy eső egészen reggelig szakadatlanul tartott. A gyönyörü szép diszletek összeáztak, az emblemek és lobogók szép, szimetrikus összhangja megbomlott és ugy tetszett, hogy ebben a keretben még a külső rend sem lesz fenntartható.

A közönséget — ezt a derék jó, pozsonyi közönséget — a nagy eső nem igen akadályozta. A legnagyobb záporban vonultak végig az utczákon, hogy kikeressék magoknak azokat a helyeket, a honnan a legjobban lehet látni. Nyolcz óra után, mikor az eső elállott és az idő némikép kiderült, már valóságos tolongás volt az utczákon, a mely még fokozódott, midőn a reggel nyolcz órakor érkező helyi vonatok a kiváncsiak ezreit hozták Pozsonyba. Tolongás, rendetlenség azonban sehol sem volt. Oly nagy katonai apparatus volt a rend fentartásával megbizva, hogy ez már eleje is ki volt zárva. A közönség elfoglalta helyét és türelmesen várt addig, a mig valamit láthatott.

A király megérkezése.

A legtöbben persze a pályaház felé iparkodtak, hogy jelen lehessenek a király érkezésénél. A pályaház gyönyörüen volt diszitve. A baloldali részen vörös bársonyportál volt azon az ajtón, a mely előtt a királyi kocsik megállották. A teremből a vaggonajtóig szőnyegeket boritottak.

Magán a pályaudvaron már nyolcz óra előtt kezdtek gyülekezni a kormány tagjai és megyei és városi előkelőségek.

Ott voltak: báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök, *Perczel* Dezső, *Lukács* László, *Wlassics* Gyula, báró *Dániel* Ernő, *Erdély* Sándor, *Darányi* Ignácz és *Josipovich* Imre miniszterek, *Szilágyi* Dezső, a képviselőház elnöke, gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, *Szalavszky* Gyula főispán, *Dröxler* Gusztáv kir. tanácsos, polgármester, *Neiszidler* Károly orsz. képviselő, *Vaszary* Kolos biboros herczegprimás, *Rimély* Károly beszterczebányai és *Bende* Imre nyitrai püspökök, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát, *Skrobanek* Floridus, a Ferenczrendiek tartományi főnöke s a klérus számos tagja, *Baltik* Frigyes dunáninneni ág. ev. egyházkerületi püspök, *Laszkáry* Gyula, a dunáninneni ág. ev. egyházkerület felügyelője, *Schreiber* és dr. *Dávid* rabbik, gróf *Zichy* Géza, a hadsereg részéről a 72. gyalogezred szálas legényeiből összeválogatott diszszázad élén *Mathes* altábornagy, hadosztályparancsnok, *Wurmbrand* altábornagy, *Bolla* altábornagy, honvédkerületi parancsnok, *Franceschini* ezredes stb., *Tallér* Pál kir. tanácsos, alpolgármester, *Kumlik* Tivadar és *Andrássy* Aurél tanácsnokok, dr. *Mayer* János tiszti főügyész, *Péterffy* Zoltán kir. tanfelügyelő, *Vutkovics* Ödön aljegyző, *Mann* Károly városi közgyám, dr. *Pantocsek* József kórházigazgató, *Gervay* Nándor, báró *Fekete*, dr. *Dobrovics* Mátyás, *Fülep* János stb. városi bizottsági tagok, dr. *Tauscher* Béla tiszti főorvos, *Sélley* Sándor min. tanácsos, *Lehoczky* Kálmán kir. táblai elnök, dr. *Laszy* József kir. táblai tanácselnök, *Petőcz* Gábor törvényszéki elnök, *Kramolin* Viktor főügyész-helyettes, *Sohár* Pál posta- és távirdaigazgató, *Karsák* Pál kir. tanácsos, pénzügyigazgató, *Mespor* főellenőr, *Vanka* állomásfőnök stb.

Pontban fél kilenczkor a katonai zenekar rázenditett a «Gott erhalte»-ra. A közönség az első pillanatban azt hitte, hogy a királyt hozó udvari vonat érkezik. A «Gott erhalte» azonban ezuttal még nem neki, hanem *Frigyes* főherczegnek szólt, a ki mint pozsonyi hadtestparancsnok megszemlélte a felállitott disz-századot és átvette a jelentést.

Pár perczre rá érkezett *József* főherczeg, fiával *József Ágost* főherczeggel, gyönyörü magyar négyes fogatán. A főherczegek szivélyesen üdvözölték egymást, és azután beszélgetésbe elegyedtek, a melybe bevonták a kormány tagjait, mindenekfelett pedig a magasrangu katonatiszteket. *Vaszary* Kolos herczegprimást a közönség lelkes éljenzéssel fogadta.

A halk morajt, a melyet a közönség társalgása idézett elő, egyszerre siri csend váltotta fel: Mozsárdurrogás és az ujból rázenditett «Gott erhalte» hangjai mellett berobogott a *Ludvigh* Gyula miniszteri tanácsos, az államvasutak elnökigazgatója által vezetett udvari vonat, a melyet a várakozó közönség nagy és hosszantartó éljenzéssel fogadott. A király, a ki magyar tábornoki ruhát viselt, kilépett a waggonból és mindenekelőtt *Frigyes* és *József* főherczegekhez fordult, kiknek katonás tisztelgését szivélyes üdvözléssel viszonozta. Pár szót váltva velük, ellépett a diszszázad arczvonala előtt, majd gyors léptekkel visszatérve, *Dröxler* Gusztáv polgármesterhez fordult, a ki őt a következő beszéddel üdvözölte:

Császári és Apostoli Királyi Felséged!

Legkegyelmesebb Urunk és Királyunk!

Pozsony szab. kir. város közönsége nevében, melynek lakossága Felséged szentelt személyéhez és az uralkodóházhoz mindenkor tántorithatlan ősi szeretettel, és hüséggel ragaszkodik, hódolatteljesen üdvözlöm Felségedet városunk területén.

Engedje meg Felséged kegyesen, hogy egyuttal azon legkegyelmesebb kitüntetésért, melyben legmagasabb megjelenése által Felséged régi koronázási városunkat legkegyelmesebben részesiteni és ezáltal boldogitani kegyeskedett, legmélyebb és hódolatteljes hálánknak kifejezést adhassak.

Felségednek további magas kegyeiért esedezve, örömtelt szivvel és alattvalói hódolattal kiáltjuk: Isten hozta Felségedet!

A király figyelemmel hallgatta a polgármester beszédét és azután tiszta magyar kiejtéssel a következőleg válaszolt:

Fogadják legbensőbb köszönetemet szivélyes üdvözletükért, melyben hü ragaszkodásuk ujabb kedves zálogát látom.

Legyenek meggyőződve, hogy mindig, de főleg a mai alkalomból különös örömmel jövök a szivemhez oly közel álló régi koronázási városba.

A lelkesült éljenzéssel fogadott beszéd után a király *Vaszary* Kolos herczegprimással kezet szoritva, hogyléte felől kérdezősködött.

A primás panaszkodni kezdett és előadta, hogy a nagy eső miatt nem czelebrálhat a szobor leleplezésénél szolgáltatandó misén. Kérte egyuttal a királyt, engedné meg, hogy ezuttal ne legyen mise. A király mosolyogva megrázta a primás kezét és csak annyit mondott:

— *Nagy dolgot nem lehet ima nélkül elvégezni.*

A primás el is maradt a miséről és *Bende* nyitrai püspök celebrált helyette.

Még pár perczig társalgott a király a kormány jelenlevő tagjaival, a tábornokokkal, a kiktől szivélyes kézszoritással bucsuzva, a nagy tömegekben sorfalat álló nép üdvrivalgása közepette *Frigyes* főherczeg palotájába hajtatott.

A király kiséretében érkeztek: gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter, herczeg *Lichtenstein* főudvarmester, gróf *Paar* lovassági tábornok főhadsegéd, gróf *Alberti* őrnagy szárnysegéd, herczeg *Dietrichstein* őrnagy szárnysegéd, továbbá *König* és *Claudy* udvari tanácsosok. A magyar királyi államvasutak részéről *Ludvigh* Gyula elnök-igazgatón kivül *Thaly* Zsigmond üzletvezető, *Winkler* József főmérnök, *Lendvay* és *Becker* felügyelők és a kocsikisérő személyzet; *Ottohár* Károly, *Földy* Ferencz és *Herman* Gusztáv.

Háromnegyedkilencz után egy második udvari vonat érkezett azon főherczegekkel és főherczegnőkkel, a kik már előbb meg nem érkeztek. E vonattal jöttek *Mária Terézia* főherczegnő, *István* főherczeg, *Lajos Szalvátor* főherczeg, *Ferencz Szalvátor* főherczeg és *Mária Valéria* főherczegnő, *Mária Immaculata* főherczegnő, *Mária Raineria* főherczegnő, *Ottó* főherczeg, *Mária Jozefa* főherczegnő, *Ferdinánd Károly* főherczeg, *Alicze* toszkánai nagyherczegnő, *Anna* főherczegnő, *Lipót Ferdinánd* főherczeg, *József Ferdinánd* főherczeg, *Péter Ferdinánd* főherczeg és *Henrik Ferdinánd* főherczeg mindannyian kiséretökkel. A közönség tiszteletteljes köszöntéssel fogadta az uralkodóház tagjait, kik ezt szivélyesen viszonozták.

A szobor előtt.

A szobor terét zárták el a legkorábban a közönség elől, mert nyilvánvaló volt, hogy a rend itt lesz a legnehezebben fenntartható és megőrizhető. Az erős katonai kordon azonban itt is bevált, mert a közönség részéről egy csep rendzavarás sem történt.

Az emlékszoborral szemben, háttal a Dunának, tribünök voltak, a melyek már kilencz óra előtt megteltek előkelő hölgyközönséggel. A szoborral szemben volt a piros bársonynyal födött királyi sátor, a szobortól jobbra pedig az oltár. A meghivottak és a küldöttségek a sátortól jobbra és balra állottak.

A miniszterek teljes számmal jelen voltak, báró *Jósika* miniszter és a gyengélkedő báró *Fejérváry* Géza honvédelmi miniszter kivételével a kit *Gromon* Dezső államtitkár képviselt. Ott voltak továbbá gróf *Goluchowski* közös külügyminiszter, *Krieghammer* közös hadügyminiszter és *Plener* Ernő közös számvevőszéki elnök. A *főrendiházból Tóth* Vilmos elnök és báró *Vay* Béla másodelnök vezetése alatt ott voltak: gróf *Andrássy* Aladár, gróf *Bánffy* Miklós, gróf *Pálffy* Andor zászlós urak, *Firczák* Gyula és *Baltik* Frigyes püspökök, *Laszkáry* felügyelő, gróf *Eszterházy* István, gróf *Széchenyi* Géza, gróf *Batthyány* József és István és gróf *Karácsonyi* Aladár.

A *képviselőház* tagjai közül Szilágyi Dezső elnök vezetése alatt jelen voltak: gróf Apponyi Albert, Blaskovics Sándor, gróf Eszterházy Mihály, Farbaky Sándor, Feszty Béla, Földváry Mihály, Frideczky Timót, Frey Ferencz, Gajáry Géza, Halász Zsigmond, Hegedüs Béla, Hulényi Győző, Kalocsay Alán, Kammerer Ernő, Klobusiczky János, Komlóssy Ferencz, Meszlényi Lajos, Nagy Sándor, Neiszidler Károly, báró Perényi Zsigmond, Ráth Péter, Székely György, Szmialovszky Valér, Szőcs Pál, Tallián Béla, Tarajossy Sándor, Tellecsky Kristóf, Vojnics Sándor, gróf Zichy Aladár, gróf Zichy János és Zsigárdy Gyula, valamennyi magyar diszben. *Komlóssy* Ferencz egy felelevenitett magyar stilben készült festői szép papi ruhában igazi feltünést keltett.

A *főpapság* részéről jelen volt: *Bende* Imre, nyitrai püspök, *Rimély* Károly beszterczebányai püspök, *Benedek* Ferencz jászói prépost, *Fehér* Ipoly pannonhalmi főapát és *Baltik* Frigyes evangélikus püspök.

Az *udvari méltóságok* közül megjelent: gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, herczeg *Lichtenstein* főudvarmester, gróf *Paar* főhadsegéd, gróf *Alberti* és herczeg *Dietrichstein* szárnysegédek és *König*, a kabinetiroda vezetője.

Küldöttség jelent meg Abauj-Torna, Arad, Árva, Bács, Baranya, Békés, Esztergom, Fejér, Győr, Heves, Hont, Jász-Nagy-Kun-Szolnok, Kis-Küküllő, Komárom, Liptó, Máramaros, Moson, Nógrád, Nyitra, Pest, Pozsony, Sáros, Somogy, Sopron, Szepes, Temes, Tolna, Torontál, Trencsén, Ugocsa, Vas, Zala, Zemplén vármegyék és Budapest, Baja, Debreczen, Fiume, Győr, Kassa, Kecskemét, Kolozsvár, Komárom, Nagyvárad, Nyitra, Pécs, Sopron, Selmecz- és Bélabánya, Szatmár, Szeged, Székesfejérvár, Temesvár, Ujvidék, Versecz és Zombor városok részéről.

Egyéb küldöttségek voltak még a következők:

A magyar tudományos *akadémia*: báró Eötvös Loránd, Than Károly, Fraknói Vilmos, Szász Károly, Károlyi Árpád. A budapesti *tudomány-egyetem*: dr. Bognár rektor, dr. Ajtai Sándor, dr. Thewrewk Emil, dr. Heinrich Gusztáv dékánok. A kolozsvári *Ferencz József-egyetem* küldöttsége: dr. Farkas rektor, Klupathy Antal, dr. Kolozsváry A., dr. Kiss Mór, dr. Lukács A., dr. Óváry Klementin, dr. Pisztóry Mór, dr. Hóor K., dr. Márky A., dr. Moldován G., dr. Szádeczky Lajos, dr. Ferenczy Zoltán, dr. Fabinyi Rudolf, dr. Abt Antal, dr. Istvánffy J. egyetemi tanárok. A budapesti *József-müegyetem*: Vartha Vincze, dr. Illosvay, Asbóth Emil, Klein Gyula, Jónás Ödön. A budapesti *mesteriskola*: Keleti Gusztáv min. tanácsos. A budapesti *képzőmüvészeti* egyesület: Forster J., Feszty Árpád, Zala György. A képzőmüvészetek *országos tanácsa*: Strobl Alajos, Feszty Árpád, Czobor Béla, Schulek Frigyes, Gyalus László, dr. Szendrey János. A bécsi *Theresianum* igazgatója: dr. Pidoll Mihály báró.

A szobor.

A szobor felállitásának eszméje *Neiszidler* Károly, Pozsony II. kerülete képviselőjétől ered. Ő ugyanis a pozsonyi törvényhatóság 1892. május 2-án tartott ülésében azt az általános lelkesedéssel felkarolt inditványt tette, hogy a város azon a helyen, a hol azelőtt a koronázási domb állott, egy, ezen helyhez méltó emlékszobrot emeljen és azt az ezredévben leplezze le. A közgyülés elfogadta az inditványt és elhatározta, hogy «a lebontott koronázási domb helyén egy, Pozsony város és annak történelmi jelentőségéhez méltó müemléket emel, mely a fenséges uralkodóház iránt mindig tanusitott tántorithatlan ragaszkodásnak monumentális kifejezést adva, utódainknak is látható tanuságot szolgáljon Pozsony polgárságának a dicső Habsburgok házából itt koronázott királyok és királynék és édes hazánk iránt legmelegebben ápolt szeretetéről és hüségéről.» Bizottságot küldtek ki, a mely decz. 21-én tartott ülésében elhatározta, hogy *Tilgner* Viktor és *Fadrusz* János pozsonyi születésü szobrászokat fogja tervvázlat benyujtására felszólitani. Tilgner nem fogadhatta el a felhivást, ellenben Fadrusz a legnagyobb örömmel késznek nyilatkozott a vázlat mielőbbi beküldésére.

Fadrusz az 1893. év junius havának első napjaiban hozta magával a szobormintát Pozsonyba, a hol az általános és szokatlanul nagy tetszést vivott ki magának. Fadrusz a magyar történelem egyik legszebb jelenetét választotta müve alapjául: Mária Terézia, a külellenségtől minden oldalról szorongatott és ifjuságának bájában tündöklő királyné segélyért esdve jelenik meg az országnak itt összegyült rendjei előtt, a kik lelkesülten kiáltják feléje: «Vitam et sanguinem!»

Fadrusz a maga feladatát mesterien oldotta meg. A szobor a magyar rendeknek már teljesitett esküjét és annak következményeit jelképezi. A csoportozat utal a kivivott győzelemre. A főalak a királyné fönségteljes alakja, a mely egy nemes spanyol telivéren ül és kezében a kantárral megfékezi a nemes paripát. A két mellékalak Magyarország nemességét és polgárságát jelképezi. A királyné baloldalán álló főur, kinyujtott balkarjával a Dunán lefelé, az elterülő rónaságra mutat, mintha azt akarná mondani: «Ime, nézd hü Magyarországodat!» A jobb oldalon álló mellékalak egy polgári harczos daliás alakja, villámló szemekkel és lebocsátott karddal harczra készen tekint az imént legyőzött ellenségre. Baljában az ország czimerét tartja.

A szobor, a mely tiszta karrarai márványból van faragva, a legszebb alkotás, a mit valaha magyar szobrász létrehozott. Hasábokat lehetne irni ennek a szobornak apró szépségeiről, a mesteri felfogásról, arról a határtalan erőről, a mely ebben az alkotásban megnyilvánul, a gondolat zsenialitásáról, a roppant ügyes szczenirozásról, a melyek mind együttvéve frappans hatást gyakorolnak a szemlélőre. Müvészi szempontból még mindenesetre visszatérünk e gyönyörü alkotásra.

Az emlékszobor költségei 85.000 forintra rugnak, a melyből 25.240 forint a fekete gránittalapzatra esik.

A talapzatban a következő, rendkivül érdekes szövegü alapitó-okmány van elhelyezve (Fogalmazta: *Thaly* Kálmán orsz. képv.):

A magyar állam
I. Ferencz József
Ő csász. és ap. kir. Fölségének dicsőséges uralkodása és
Losonczi Bánffy Dezső báró
miniszterelnöksége idejében,
1896-ban ezeréves fennállásának emlékét ünnepelvén
Pozsony szab. kir. város közönsége
már Ő Felsége megkoronáztatása negyedszázados évforduló napján, 1892. junius 8-án tartott diszközgyülésében hazafias lelkesedéssel, Neiszidler Károly országgyülési képviselő inditványára egyhangulag elhatározá, hogy az ezredévi ünnep magasztos alkalmára a hajdani koronázási domb helyén méltó emlékmüvet állittat.

Ez emlékmü
Dröxler Gusztáv, kir. tanácsos
polgármestersége alatt
Fadrusz János, akadémiai szobrásznak
e város szülöttének tervei szerint és munkájával még ugyan 1896-ban elkészülvén, fent dicsőitett Felséges királyunk legmagasabb személyének, a fenséges Uralkodóház tagjainak, az ország herczegprimásának és zászlós urainak, a törvényhozás mindkét háza s a kormány tagjainak, Pozsony város közönségének, a törvényhatóságok, a tudomány-egyetemek, a müegyetem, a magy. tud. akadémia és más meghivott kulturintézetek képviselőinek, bel- és külföldi diszes vendégseregnek s megszámlálhatlan közönségnek jelenlétében
1897. évi május hó 16-án
nagy ünnepélylyel felavattatott, gránit-talapzatával, márvány szobraival örök időkre büszkén jelképezendő a királyi eskü és a törvények állandó, sérthetetlen szentségét s emlékeztetvén a koronázások szertartásairól ezen helyről a világ négy tája felé irányzott jelképes jelentésü királyi kardvágásokra, különösen pedig lélekemelő emlékezetére a magyar hazaszeretetnek, a magyar törvénytiszteletnek s ama törhetetlen hüségnek, a melylyel e nemzet az árván maradt és a fél világtól megtámadott bájos fiatal királynőnek dicsőemlékü
MÁRIA TERÉZIÁNAK
ingadozó trónját s a magyarok lovagias oltalmába ajánlott fenséges családját, az ősz nádor Erdődi Gróf Pálffy János buzditó felhivására példátlan lelkesedéssel „életet és vért" áldozva, világbámulta vitézséggel megmenté s ádáz elleneit visszaverte vala.

EMLÉKSZOBOR,
Te, a magyar hüség, magyar hősiség, magyar lovagiasság és törvénytisztelet,
Te az ősi magyar erények kövé vált hirdetője:
Állj rendületlenül!
Állj örök időkig!
Állj, mig az ezeréves, imádott haza áll!

A szobor mestere.

A ma leleplezett legszebb magyar emlékszobor megteremtője Pozsonyban született 1858. szeptember 2-án. Szülei szerény anyagi viszonyok között éltek és miután fiuk a pozsonyi reáliskola két alsó osztályát elvégezte, 13 éves korában lakatosmesterhez adták inasnak. *Frint*, a reáliskola rajztanitója lebeszélte egy ideig a szülőket erről a tervről, mert a fiu — ugymond — igen nagy tehetségnek látszik. Az erősen fejlett fiuból azonban ennek ellenében is lakatosinas lett.

Miként Munkácsy, ő is csak a legnagyobb nyomoruság és fáradalom árán törhette magának az utat mai nagyságáig. Ifjuságának legnagyobb részét kemény munka és nélkülözések különféle neme között töltötte el.

Fadrusz teljes négy éven át tanult «mesterséget», mint ő büszkén szokta mondani és «mesterremekével» (diszkapu és mülakatrajz) az akkortájt itt létező «kézmüipar-egyletnek» aranyérmét nyerte el. Szabad óráiban «fa-faragványok» készitésével foglalkozott, már akkor jeleit adván tehetségének és hajlamának a képzőmüvészetek iránt. Több munkájával tetszést aratott és a tanoncz iskolában *Engel* Károly festő figyelmessé lett Fadrusz rajzaira. Engel közbenjárásának köszönhető, hogy a fiatal ember valami csekély pénzsegélyben részesülve, a zayugróczi képfaragó iskolába juthatott. (1877.) Két évet töltött itt Fadrusz, mig 1879. tavaszán be nem sorozták. A katonaságnál három évet szolgált és pedig a 72-ik gyalogezrednél Prágában és fölvitte egész az őrsvezetőségig és egyszersmind katonai uszómester is volt. Szolgálati idejének elteltével Fadrusz kizárólag fa-faragványok készitésével foglalkozott. Az ezen időből fennmaradt munkák között a legkiválóbb az a müvésziesen faragott óratartó, a mely az emberi életet jelképesen ábrázolja. Ezen geniálisan komponált és rendkivüli müvészettel kifaragott óratartó Fadrusz életében ugyszólván fontos fordulópontot képezett, miután épen ezen munkája révén *Trefort* Agoston, akkori kultuszminisztertől *Neiszidler* Károly közbenjárása folytán egy kis ösztöndijat kapott további kiképzésére. Fadrusznak ezen müremeke több más müdarabbal egyetemben ma Palugyay Ferencz birtokában van.

Körülbelül ugyanebben az időben történt, hogy az 1885-iki országos kiállitáson egy Fadrusz által valamelyik porczellángyár számára mintázott teriték feltünést keltett, minek folytán Fadruszt a herendi porczellángyár egy — a müvésznek akkori sanyaru viszonyaihoz képest — fényesnek nevezhető állással megkinálta. Fadrusz azonban ezen állást, mely neki kényelmes jövőt biztositott volna, erős tudatában annak, hogy sokkal magasabb czél lebeg előtte s azt tehetségénél fogva el is fogja érni, nem fogadta el s ez által családjának neheztelését vonta magára.

Kisebb munkái mindjobban feléje forditották az általános figyelmet és érdeklődést, mig végre 1886-ban nehányan barátai közül *Tilgner* Viktor bécsi szobrász figyelmét hivták fel a tehetséges fiatal müvészre. Tilgner örömmel vállalta magára Fadrusznak ingyenes tovább képzését. Az anyagi gondoktól felmentette Fadruszt a pozsonyi első takarékpénztár bőkezüsége, a mely *Neiszidler* Károly országgyülési képviselő és igazgatósági tag inditványára 600 forintnyi évi segélyt biztositott számára. Tilgner vezetése alatt másfélévet töltött. Fáradhatatlan buzgalommal szentelte idejét a munkának és rövid idő alatt mestere fölülmulhatlan müvészetének befolyása alatt, különösen az arczképmásolásban számottevő eredményeket mutatott fel. Mindazonáltal Fadrusz korlátozva érezte magát önálló fejlődésében és alkalma sem nyilt az emberi testnek tanulmányozására.

Bajáról hálatelt levélben számol be a pozsonyi első takarékpénztár igazgatóságának és egyben kijelenti, hogy nem maradhat tovább Tilgner oldala mellett. Igy lett Fadrusz a bécsi képzőmüvészeti akadémián *Helmernek* tanitványa. Azon harmadfél év alatt, a melyet az akadémián tanulmányainak befejezéséig töltött, ujból a pozsonyi első takarékpénztártól részesült anyagi támogatásban. Fadrusz Helmernek legkedvesebb tanitványa lett, sőt később benső és szivélyes baráti viszony fejlődött ki kettőjük között. Az akadémián Fadrusz több izben nyerte el az első dijat, igy a többi között *Amazonok harcza* czimü dombormüvel segélypénzt, *Szent Sebestyénével* pedig a Függer-féle aranyérmet. Márványból készült első müve egy csoport *Apollo és Amor* volt, melyet Lord József mübarát rendelt meg nála. Akadémiai tanulmányainak utolsó szakában készitette remek müvét *Krisztus a kereszten*.

Jeles alkotása két évvel később a budapesti nemzetközi mütárlaton nagy és megérdemelt feltünést keltett. Az a bámulatos igazság, az a legapróbb részleteiben meglepő természetesség, a mely e müvét jellemzi, mély hatással volt ugy a közönségre, mint a sajtóra. Érezte mindenki, hogy nagy és eredeti tehetséggel áll szemtől-szembe. A pályabiróság Fadrusznak itélte oda az ezer frtos nagy kiállitási dijat.

Fadrusz neve hangzott mindenfelé. Midőn Fadrusz látta, mily igazi rokonszenvvel fogadják őt — a kezdőt — a főváros legelőkelőbb müvész- és müpártoló körei, 1893. tavaszán Budapestre költözött. A főudvarmester a budai várkertben bocsátott rendelkezésére alkalmas helyiséget müterme számára és itt készült el másfélévi ernyedetlen tevékenység után a pozsonyi emlékszobor életnagyságu mintája. Mindamellett, hogy egész erejét és müvészi tudását ezen nagy mü kivitelének szentelte, mégis ugyanebben az időben egy másik nagy eszmén is dolgozott: a *kolozsvári Mátyás-szobor* minta tervezetén. Ezen szobor megalkotására — kettőnek kivételével — hazánk legelső szobrászai versenyeztek és ebből a dicsteljes versenyből Fadrusz neve került ki győztesnek. — Fadrusz Mátyás-szobor tervezete főleg erőteljes eredetisége által szokatlan feltünést keltett és a fiatal müvész nevét egy csapással *hazánk legelső szobrászává tette.*

A mindinkább szaporodó megrendelések és különösen a kétszeres életnagyságban mintázandó kolozsvári Mátyás-szobor, arra kényszeritették a fiatal müvészt, hogy saját müterem épitésének gondolatával foglalkozzék. A pozsonyi első takarékpénztár Budán a Naphegyen alkalmas terület megszerzésével és a hitel megszavazásával lehetővé tette, hogy a müvész magának otthont épitsen. Itt vetette meg alapját alig egy év leforgása alatt, jövendő családi boldogságának is, midőn *Deréky* Annát, a tehetséges szobrászt, a volt kuriai birónak kedves leányát, a kiben nemcsak élet, de pályatársat is nyert, nőül vette.

A magyar szobrászat legnagyobb feladatai kétségtelenül Fadruszra várnak. Három nagy müve került nyilvánosságra. Mind a három oly őstehetségről tett tanuságot, a melylyel egyetlen magyar müvészünk sem dicsekedhetik.

A leleplezés.

A szobor-térre a királyi család tagjai közül elsőnek érkezett *József* főherczeg, négy szürke által vont, magyar stilü kocsin. Utána egymásután érkeztek a királyi család tagjai a következő sorrendben: *József Ágost* főherczeg, *Rainer* főherczeg nejével *Mária* főherczegnővel, *Lajos Viktor* főherczeg, *Jenő* főherczeg, *Ottó* főherczeg matrózruhába öltözött kis fia, *Károly* főherczeg nevelőjével. *Stefánia* özvegy trónörökösnő leányával *Erzsébet* főherczegnővel. Az özvegy trónörökösnő crémeruhában, *Erzsébet* főherczegnő rózsaszinü rövid atlasz-ruhában és hermelin-gallérral jelent meg; ezután jöttek együtt kocsiban *Lichtenstein* herczeg első főudvarmester és gróf *Apponyi* Lajos magyarországi udvarnagy, majd *Ottó* főherczeg nejével *Mária Jozefa* főherczegnővel, *Péter Szalvátor* főherczeg nejével *Mária Immaculata* főherczegnővel, *Ferdinánd Szalvátor* és *József Szalvátor* főherczegek, *Lipót Szalvátor* főherczeg nejével *Blanka* főherczegnővel és *Károly István* főherczeg nejével *Mária Terézia* főherczegnővel. *Károly István* főherczeg kivételével, a ki tengerész egyenruhában jelent meg, a többi főherczeg mind magyar egyenruhában jelent meg. Végül *Izabella* főherczegnő jött hat leányával, kik mind egyforma szürke ruhába és szürke kabátkába ötözve, szürke szalmakalappal. A főherczegek és főherczegnők, a kiket a közönség az egész uton lelkesen éljenzett, a királyi sátorban foglaltak helyet és pedig az első sorokban rang szerint a főherczegnők, a következő sorokban, ugyancsak rang szerint a főherczegek. A király részére kis bársonyasztal és bársonyszék volt a sátor előrészén elhelyezve.

Negyed tizig már mindenki elfoglalta helyét és a közönség lázas izgatottsággal várta a bandériumot és a koronázási diszkocsit a királylyal. Féltiz óra tájt feltünt az első bandérista, a vezér, gróf *Pálffy* Miklós, négy XVII-ik századbeli csatlóstól kisérve.

Utána következett *Győr vármegye* bandériuma. A lovasok farkas-kaczagányos, egyforma diszruhában voltak. A vezér ősi bandériumi vörös selyem megyei lobogót vitt.

Győr város három bandéristája (a bandéristák neveit tegnapi számunkban közöltük) fehér atillában, kék alapszinü és fehér prémes mentével, vörös nadrágban lovagoltak.

Komárommegye lovasai, épugy mint a koronázási diszmenetnél, párducz-kaczagányos diszruhában voltak.

Mosonmegye lovasai különböző szinü diszmagyarban voltak.

Pozsony vármegye bandéristái egyforma XVII. századbeli ruhában voltak: kék selyem dolmány, narancssárga bársony mente, farkasbőr prém, kék selyem trikó. Az 1867-iki koronázási zászlóval.

Pozsony város lovasainak diszruhája Mária Terézia korabeli urlovasok diszöltözete, huszárkával, fehér selyem brokát-atillával. A zászló vörös-fehér selyemből készült 1896-ban, mindkét oldalon a városi czimerrel.

Trencsén vármegye bandéristái részben egyforma, részint különféle diszruhában voltak. Három zászlóval jöttek: a vármegye zászlójával, egy Mária Terézia és egy Rákóczi-korabeli zászlóval.

Közvetlenül a bandéristák után érkezett, harsogó éljenzésektől kisérve a király, hat gyönyörü szép, fehér lippuzai mén által vont zárt, dusan aranyozott diszkocsiban, *Ferencz Ferdinánd* főherczeggel az oldalán, A király igen jó kedvben látszott és barátságosan köszöntgette a lelkes éljeneket Ferencz Ferdinánd főherczegen egy csöpp nyoma sincs a nagy betegségnek, a mely a mult évben meggyötörte. Oly erőteljes, egészséges arczu, daliás férfialak, hogy első pillanatra szinte hihetlennek tetszett, mintha valaha beteg is lett volna. A közönség nagyon lelkesen éljenezte.

A király kocsija mögött lovagolt *Frigyes* főherczeg kivont, tisztelgésre eresztett karddal.

A király a sátor elé érve, leszállt, üdvözölte a jelenvolt főherczegeket és azután végig hallgatta a szent misét, a melyet *Bende* Imre püspök czelebrált, *Rimély* Károly beszterczebányai és báró *Horeczky* czimzetes püspök és nagyszámu papság segédlete mellett.

A főherczegnők a mise alatt az előttük volt imazsámolyon térdeltek.

A mise végeztével a dalárda elénekelte a Himnuszt.

Ezután előlépett *Dröxler* polgármester és a következő beszédet intézte a hirályhoz:

Császári és apostoli királyi felséged!
Legkegyelmesebb urunk és királyunk!

Pozsony szabad kir. város közönsége, felséged koronáztatásának negyedszázados évfordulója almalmával egyhangulag és lelkesedéssel elhatározta, hogy ezen a helyen, a melyen egész a közel multig a koronázó domb állott, emlékszobrot állit.

Ez emlékszoborban a régi koronázó város hazafias polgársága felséged, a trón, a dinasztia és a haza iránti tántorithatlan hüségének, ragaszkodásának és szeretetének maradandó jelét kivánja még a késő nemzedékekre hagyományozni.

Pozsony szab. kir. város közönsége és hazafias polgársága mindezen érzelmeinek testesitésére nőkirályunk: Mária Terézia jóságos vonásait és szentelt alakját választotta, kiben felséged és magas háza második megalapitóját tiszteli és kinek városunk és szeretett hazánk is minden téren oly sok korszakot alkotó vivmányt és áldásos intézkedést köszön, melyek már az akkori karokat és rendeket is ama lélekemelő szavak felkiáltására késztették, melyeket az emlékszobron is megörökitettünk.

Az emlékszobor immár elkészült és csupán néhány lepellel elfödve áll előttünk, s igy Pozsony szab. kir. város közönsége nevében azon legalázatosabb kérelemmel bátorkodom felséged legmagasabb szine elé járulni, miként az emlékszobor leleplezéséhez az engedélyt legkegyelmesebben megadni méltóztassék.

E beszédre a *király* következőleg válaszolt:

Mindenekelőtt szivem mélyéből köszönetet mondok Pozsony szabad királyi város közönségének és polgárságának azon hazafias áldozatkészségéért, melylyel koronáztatásom negyedszázados évfordulója alkalmából, dicső elődöm Mária Terézia emlékét ezen történelmi nevezetességü helyen megörökitette.

Nemzeti ünnep napja ez, a melyen azon nagy királynő iránt rójuk le a hálás kegyelet ujabb adóját, ki *a nemzetért élt*, kiért a nemzet minden fia halni kész volt és kiben világszerte az uralkodói erények eszményképét tisztelik.

És most hulljon le a lepel, hogy a mult iránti kegyelettel és a jövőbe vetett erős hittel üdvözöljük ezen emlékszobrot, mint nemcsak e régi koronázó város hazafias polgársága a trón és haza iránti hü ragaszkodásának és szeretetének, hanem egyszersmind mint a király és nemzet közötti áldásos összhangnak és az utókor soha el nem évülő hálájának jelképét.

A királyi szavak végeztével a munkások elbocsátottak a köteleket és a szobrot bontó lepel lassan lefelé bocsátkozott. De még csak a szobor feje látszott, midőn egyszerre megakadt. Nosza, volt sürgés-forgás. Erős kezekkel megmarkolták a ponyva köteleit és huzták lefelé, de a kötél nem engedett. Az éjjeli eső ugyanis megdagasztotta, a csigákat pedig megrozsdázta és igy a szerkezet semmiként sem funkczionált. Egy pár perczig tartott, mig sikerült a munkásoknak erejük teljes megfeszitésével a ponyvát egészen lerántani.

A gyönyörü szobor láttára lelkesen éljeneztek, a katonazene pedig — a király által *nemzeti* ünnepnek mondott pillanatban — a «Gott erhalte»-t játszotta. Szerencsére az éljenek tulharsogták.

Kinos feltünést keltett, hogy a szoborral szemközt levő Eszterházy-palota erkélyen levő *arisztokrata hölgyek állandóan «hoch»-oltak*, a midőn a közönség valamit megéljenztett.

Miután a király pár perczig nézte a szobrot, Dröxler polgármester bemutatta a királynak *Fadrusz* János, a szobor zseniális készitőjét, a ki megköszönte a királynak, hogy a leleplezés fényét megjelenésével emelte.

«*Nagyon örülök, hogy ezen sikerült szobrot láthatom*«, volt a király válasza.

A müvész erre körutra kérte a királyt, a ki engedett a felhivásnak és az egész kiserettől követve, körüljárta a szobrot.

Fadrusz egyéniségét, igazi müvészlelkületét jellemzi, hogy hogy kisérte ő a királyt ezen a köruton. Annyira érült a szobornak, annak meglepő szépsége annyira megkapta őt is, az alkotót, hogy a midőn a lepel egészen lehullt, pár perczig szinte önfeledten nézte a szobrot, ugy hogy nem is vette észre, midőn a király kérdést intézett hozzá. A körut alkalmával is igazi bohémemódra viselkedett. Nem volt benne semmi merevség, semmi szegletesség. Folyton magyarázgatott a királynak, és pedig oly leplezetlen örömmel, oly önelégültséggel, hogy a lélek szinte felvidult ennyi természetesség, ennyi keresetlenség láttára.

Mikor a király a szobor jobb oldalára került, dicsérő hangon emelte ki a szobor szép sajátságát, hogy jóllehet három külön alak, mégis milyen egységes csoportozatot képeznek.

— *Korhü jelmez van-e a két mellékalakon* — kérdé a müvésztől a király.

— Feszteties Tasziló gróf birtokában levő eredetiek után mintáztam őket.

Majd a szobor baloldalára tért a király.

— *Lovas alakot mindig erről az oldalról kell mgtekinteni* — mondá. «A ló nagyon jól sikerült, pedig ez nem könnyü feladat.»

Még azt kérdezte a müvésztől, hogy első müve-e, mire Fadrusz azzal válaszolt, hogy első nyilvános müve.

A körut erre be volt fejezve és a király a sátorba tért vissza. Pár perczre rá ellovagolt előtte a bandérium, mire ő is kocsira szállt és a többi főherczeggel együtt a ferenczrendiek uj templomtornyának felavatásához hajtatott.

A toronyavatás.

A ferenczrendiek temploma a legrégibb góthstilü épitménye az országnak. Csak egy kis része van még meg a régi stilnek, egy nagy részt renováltak, még pedig, a mi egészen érthetetlen, renaissance stilben. Az uj torony a régi góth stilt követi és nagyon sikerült épitészeti alkotásnak mondható.

A királyt a templom bejáratánál *Skrobanek* Flóris rendtartományi főnök fogadta, a kivel a király, a mig az egész udvar egybegyült, a templom épitési költségeiről beszélt. A torony épitőjénél, *Gyalus* Lászlónál is tudakozódott egyről-másról.

Midőn az udvar együtt volt, *Rimély* Károly beszterczebányai püspök megáldotta a tornyot, mire a provinciális lelkes beszédben megköszönte a királynak és a királyi ház tagjainak azon magas kitüntetést, hogy a torony felavatásánál a rendet jelenlétükkel megtisztelték.

Ezután a templomba mentek, a hol *Rimély* Károly püspök ünnepélyes Te Deumot mondott. Ennek végeztével a király és kisérete megtekintette a refectoriumot, a hol a rendfőnök felajánlotta a királynak a poculum charitatist-t, melyből a király egy kortyot ivott. Ezután ezzel a szavakkal:

— «Nagyon jól éreztem magamat» — a főherczegekkel és főherczegnőkkel együtt lakására hajtatott. A közönség mindenütt lelkesen éljenezte.

A tisztelgések.

Délután két órakor megkezdődött a küldöttségek tisztelgése, a mely teljes három órán át tartott.

Az első küldöttség a *katonaságé* volt *Frigyes* főherczeg vezetése mellett.

A második *a római katholikus klérusé*, a melyet *Vaszary* Kolos herczegprimás vezetett a király elé. A primás a következő szép beszéddel üdvözölte ő felségét:

Császári és apostoli királyi Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!

Körülbelől másfél század előtt hangzottak el e helyütt uralkodó családunk ősanyjának ajkairól e szavak: «Veszélyben van koronánk.»

A karoknak és rendeknek e kijelentésre adott tüntető válasza és a nemzetnek a korona védelmére meghozott készséges áldozata legfényesebb bizonyitéka annak, hogy a fejedelmek trónjának biztos alapját nem képezi csupán a kétoldalu szerződésnek törvénykönyvbe czikkelyezése, vagy annak a külhatalmak általi elismerése, hanem főleg az alattvalóknak lelkesült, odaadó szeretete.

A hajdani koronázó-városnak a nagy királynő emlékére rendezett mai kegyeletes ünnepén a mi sziveinkben, a mi ajkainkon is visszhangzanak a király iránti hüségnek őseinktől átöröklött e szavai: «Életünket, vérünket királyunkért, hazánkért!»

Felséges Ur!

Mi, a katholikus klérusnak és Pozsony város katholikus hitközségének tagjai együttesen jelentünk meg Felséged előtt azon imaszerü óhajjal: Vajha egyházunk iránt táplált, a koronát, a hazát nem veszélyeztetett, de nem is veszélyeztethető engedelmességünkkel, hüségünkkel hazánk boldogitására együttesen, Felséged viribus unitis jelszavához hiven ugy müködhetnénk közre, hogy Felséged minden nehéz gondtól menten, nyugodtan, aggodalom nélkül teljesithesse királyi kötelmeit, melyek közül, bármily csekélynek látszót soha sem kicsinyelt, bármily fárasztót soha terhesnek nem talált.

Esedezünk, hogy alattvalói legmélyebb hódolatunkat, törhetlen hüségünket kegyesen fogadni és bennünket legmagasabb királyi kegyében továbbra is megtartani méltóztassék.

A herczegprimás beszédére a király következőleg felelt:

„Legbensőbb köszönettel veszem eminencziádnak a katholikus klérus és Pozsony város katholikus hitközsége nevében is tolmácsolt üdvözletét. Meg vagyok győződve, hogy a katholikus papság népeim boldogitására irányzott atyai törekvéseimben *szent hivatása és a haza iránti kötelmeinek buzgó teljesitése* által ezentul is támogatni fog.

Fogadják hagyományos hü ragaszkodásukért ismételt köszönetemet és változatlan kegyelmem biztositását."

A harmadik küldöttség az *ág. evang. egyházé* volt, a melyet *Baltik* püspök és *Laszkáry* felügyelő vezettek. Következő beszéddel üdvözölte a királyt:

Császári és apostoli királyi felség!
Legkegyelmesebb urunk!

A magyarhoni ágost. hitvallásu evang. egyház dunáninneni kerületének képviseletében megjelentünk alázattal felséged legfelsőbb engedélyével felséges szentséges szine előtt, hogy legmagasabb trónja zsámolyánál vallásos kegyelettel letegyük hódolatteljesen alattvalói hüségünk zálogát, a melylyel hitünk erejével tántorithatatlanul viseltetünk császári és apostoli királyi felséged legkegyelmesebb urunk iránt.

Felséged uralkodói atyai szive evang. egyházunkat legmagasabb kegyelmében és oltalmában bőven részesiteni méltóztatik, s felséged hü evang. népe hálás szivvel forró imába zárja felségednek szentséges személyét Istennek szent trónja előtt; engedje legkegyelmesebben felséged, hogy alattvalói hódolattal kérhessük császári és apostoli királyi felségedet, kegyeskedjék ezentul is a szegény, de hü evang. egyházat méltatni legmagasabb királyi kegyelmére.

Baltik üdvözlő beszédére a király a következőleg válaszolt:

Hódolatukat és hü ragaszkodásuk biztositását kedvesen veszem és szivből köszönöm.

Legyenek meggyőződve egyházi érdekeik irányában mindenkor táplált jóakaratomról és változatlan kegyelmemről.

A negyedik küldöttség az *evang. reform. egyházé* volt, a melyet *Antal* Gábor vezetett.

Antal Gábor ev. ref. püspök a következő beszédet mondta:

Császári és királyi apostoli Felség!
Legkegyelmesebb Urunk!

A dunántuli evang. reformált egyházkerület és a pozsonyi ev. ref. hitközség nevében jelentünk meg felséged magas szine előtt, hogy bemutassuk alattvalói hódolatunkat és kérjük ev. ref. egyházunk, hitfelekezetünk részére továbbra is felséged atyai szivének eddig is oly sokszor tapasztalt jóindulatát. A mi evangéliumilag reformált magyar egyházunk nem szünhetik meg soha hálát adni a jó istennek azon kegyelemért, hogy felséged nemes szivében találta meg jogainak legfőbb biztositékát, haladásának védelmezőjét, hitelvei érvényesülhetésének legfőbb támaszát: azért nemcsak alattvalói igaz hódolatunkból, de szivünk legmélyebb és legőszintébb érzelmeinek teljességéből kérjük a mindenható istent, hogy felséged drága életét sok örömmel és áldással gazdagitva nyujtsa, óvja, tartsa meg sokáig, hogy uralkodhassék felséged népe boldogitására, hazánk üdvére, evang. reformált egyházunk javára, a melyet midőn alattvalói hódolattal magas kegyeibe ajánlunk, áldást kérünk istentől felségedre és az egész felséges uralkodóház összes tagjaira!

Az üdvözlő beszédre a király következőleg válaszolt:

„Hódoló üdvözletüket, mint hüségüknek előttem igen becses jelenségét, örömmel fogadom.

Tudva azt, hogy önök a haza és egyházuk iránti kötelmeiket mindenkor hiven teljesitik, szivesen biztositom önöket ezen alkalommal is változatlan kegyelmemről."

Az *izraeliták* küldöttségét *Schreiber* és *Dávid* rabbik vezették a király elé, a ki a rituális áldás után a következőleg válaszolt:

Köszönettel fogadom hódoló üdvözletüket és vallásuk rituális áldását.

Nem kétlem, hogy hazafias kötelmeik teljesitésében versenyezni fognak a többi állampolgárokkal s ezen reményben szivesen biztositom önöket további kegyelmemről.

A *magyar tudományos akadémia*, az ország három *egyeteme* és a pozsonyi jogakadémia küldöttsége nevében báró *Eötvös* Loránd üdvözölte a királyt, a ki erre következőleg válaszolt:

„Kedvesen fogadom a magyar tudományosság képviselőinek hódolatát.

Különös örömömre szolgál, hogy dicső elődöm, Mária Terézia királynő, mint a tudomány nagylelkü pártfogója iránt oly hálás kegyelettel emlékeznek meg és hogy hü őrei akarnak lenni a magyar tudománynak szentelt erősségeknek.

Legyenek meggyőződve, hogy a nemzet szellemi haladásának biztositására irányzott törekvéseiket mindenkor nagyrabecsülni és hathatósan támogatni fogom."

A legnépesebb küldöttség volt a megyéé, a melyet *Perczel* belügyminiszter és *Szalavszky* Gyula, mint legidősebb főispán vezetett a király elé.

Szalavszky Gyula főispán a következő beszédet mondotta:

Császári és apostoli királyi felség! Legkegyelmesebb urunk!

Lelkesedéssel gyültek egybe, a trónhoz és az uralkodó családhoz hü magyar köztörvényhatóságok küldöttségei az egykori koronázó városban, hogy császári és apostoli királyi felségednek legmélyebb hódolatukat bemutassák, hagyományos alattvalói hüségüknek és tántorithatlan ragaszkodásuknak alázatos kifejezést adjanak.

A mai nap a legjelentékenyebb emlékmüvek egyikével gazdagitja az országot, mely a nemzet fiait egyfelől egyik legnagyobb királyára, Mária Teréziára, másfelől nagy történelmi multra, a koronázás tényének közjogi nagy fontosságára fogja emlékeztetni és a nemzetben ugy koronás királyához, mint alkotmányához való változhatlan ragaszkodását fogja szilárditani.

Mi az isteni gondviselésnek különösen kegyes intézését látjuk abban, hogy épen cs. és ap. kir. felséged legmagasabb parancsszavára szabadult fel leple alól ezen koronázási emlékszobor; mert az a viszony, melyet a koronázás a király és nemzet közt alkotmányszerüen támaszt, cs. és ap. kir. felséged dicső és bölcs uralkodása alatt termeszti legdusabban áldásos gyümölcseit, szül megelégedettséget a nemzetben, idéz elő oly fejlődést, minőt remélni is alig mertünk.

A köztörvényhatóságok, melyeknek rögeiből támadt egykoron a koronázási domb és melyek századokon át lelkesen állották körül a királykoronázás lelkes ünnepét, boldogok, hogy a nagy történelmi multat felidéző mai napon alkalmuk nyilt cs. és ap. kir. felséged iránt való rajongó szeretetüket, valamint azon óhajukat is hódolatteljesen tolmácsolhatni, hogy a Mindenható cs. és kir. ap. felségedet, a magyar haza további üdvére, még számtalan éven át törhetlen erőben tartsa és zavartalan boldogságban éltesse. (Hosszantartó lelkes éljenzés.)

Szalavszky üdvözlő beszédére a király ezeket mondta:

„Az önök által képviselt köztörvényhatóságok hü ragaszkodásának biztositását igen kedvesen fogadom és legbensőbb köszönettel viszonzom.

Dicső elődöm, Mária Terézia és a koronázás közjogi nagyfontosságu ténye emlékének szentelt lélekemelő ünnepélynek voltunk ma tanui és felette boldognak érzem magamal, hogy szavamra egy oly emlékszobor szabadult fel leple alól, mely lennen hirdeti a nemzetnek királya és alkotmánya iránti tántorithatlan hüségét és a nagy királynő iránti hálás kegyeletét.

Őrizzék meg sziveikben ezen ősi hazafias erényeket és vigyék meg küldőiknek szivélyes üdvözletemet."

A küldöttségben jelen volt gróf *Csáky* Zenó, báró *Fiáth* Pál, báró *Fejérváry* Imre, *Dániel* László, gróf *Pálffy-Daun* Vilmos, *Thuróczy* Vilmos, *Reiszig* Ede, *Sárközy* Aurél, *Hary* János, báró *Feilitzsch*, *Vojnich* István, *Lukács* György, *Justh* Kálmán és *Flatt* Viktor főispánok. Alispánjaik által voltak képviselve Esztergom, Pest, Sopron és Udvarhely megyék, küldöttségek által Temesmegye, Temesvár városa, Fiume városa dr. Mailänder podestával, Székesfehérvár *Havranek* József, Kecskemét *Kada* Elek, Pécs *Majorossy* Imre polgármesterek által.

Az ügyvédi és közjegyzői kamara küldöttségét *Rochlitz* Tódor kamarai elnök vezette, kinek üdvözlő beszédére ő felsége következőleg válaszolt:

Fogadják köszönetemet hódoló üdvözletükért és legyenek meggyőződve, hogy az ügyvédi és közjegyzői kamara müködését mindenkor rokonszenves figyelemmel kisérem.

Kövesse a legjobb siker a jogrend érdekeinek szentelt törekvéseiket.

A kereskedelmi és iparkamaru küldöttségét vezető *Mihályi* elnök üdvözlő beszédére ő felsége következőleg válaszolt:

Hódoló tisztelgésüket kedvesen és köszönettel fogadom.

Szivemből kivánva, hogy gazdag siker jutalmazza a nemzet anyagi jólétének emelésére irányzott fáradságos munkájukat, biztositom önöket, hogy a kamara által képviselt érdekeket mindenkor nyomatékosan támogatni fogom.

Pozsony sz. kir. város küldöttsége élén Dröxler polgármester a következő beszédet intézte ő felségéhez:

Császári és apostoli királyi Felséged!
Legkegyelmesebb urunk és királyunk!

Pozsony szab. kir. város közönsége és képviselőtestülete hódoló, mély tisztelettel jelenik meg Felséged legmagasabb szine előtt, hogy ugy maga részéről, mint e régi koronázó-város egész lakossága nevében is: Felséged, a trón és a dinasztia iránti tántorithatlan hüségének, ragaszkodásának és rajongó szeretetének, valamint mélyen érzett köszönetének hódolatteljes kifejezést adhasson azon kegyért, melyben Felséged legmagasabb látogatása által városunk részesült.

Alattvalói tisztelettel bátorkodunk felségedet ez alkalommal is biztositani arról, hogy e városnak mindig hü és hazafias polgársága ezután is legnemesebb hivatásának és legszentebb kötelességének fogja ismerni, miként mindig és mindenkoron felséged, a trón és a dinasztia iránti tántorithatlan hüségéhez és az őseiről reáhagyományozott ragaszkodásához, mint a legszebb polgári erényekhez hü maradjon.

E város polgárságának összessége szivéből fakad azért szózatunk, a mely általában felségednek a Kárpátok és az Adria között lakó leghübb népének mindennapi imája és a melyet hódolatteljesen ezen alakban nyilvánitunk: Éljen a király!

Az üdvözlő beszédére a király következőleg válaszolt:

Igen szivesen fogadom ismert hü ragaszkodásukat.

Különös örömömre szolgál, hogy a város által rendezett mai ünnepség oly fényesen és oly példás rendben folyt le, de örömmel láttam ez alkalommal azt is, hogy kedvelt Pozsony városomnak nemcsak fényes multja, de jövője is van, és hogy legutóbbi itt létem óta is minden téren oly örvendetesen haladt és fejlődött.

Vigyék meg kérem polgártársaiknak a szivélyes fogadtatásért legbensőbb köszönetemet és legyenek meggyőződve, hogy a mai napra mindenkor kedvesen fogok visszaemlékezni.

A diszelőadás.

A programm utolsó pontja a diszelődás volt, a melyet *Izabella* főherczegnő védnöksége mellett jótékony czélra rendeztek. Az előadás a hét élőképnek a bemutatása volt, a melyeket lapunkban már bőven ismertettünk. Az előadáson megjelent a király és az egész királyi család. A királyi család számára földszint, a háttérben hatalmas külön páholyt rendeztek be. Az első sorban, a középen a *király* ült *Stefánia* özvegy trónörökösné és *Mária Jozefa* főherczegnő közt. Az uralkodóház többi tagjai rang szerint sorakoztak. A főherczegek közt valamennyi fegyvernem és valamennyi katonai rangsorozat képviselve volt, a legmagasabb tábornoki rangtól a kadetiskolai növendékig. Az elsőemeleti páholyokban az udvari páholy fölött báró *Bánffy* Dezső miniszterelnök, az itt időző magyar miniszterek, gróf *Goluchovszki* közös külügyminiszter, *Krieghammer* közös hadügyminiszter és *Plener* közös főszámvevőszéki elnök ültek, továbbá *Tóth* Vilmos főrendiházi elnök, *Szalavszky* főispán és a többi előkelőségek.

A *király*, kit beléptekor lelkes éljenzéssel fogadtak, látható figyelemmel követte a szinpadi eseményeket, nagy érdeklődéssel hallgatta *Jászai* Marinak az egyes élőképeket magyarázó remek szavalatát, nemkülönben *Hubay, Ney, Popper* Dávid urak és *Bárdossy* és *Kovács* urhölgyek zene- és énekszámait, kik az élőképek közti szüneteket az előkelő közönség nagy müélvezetére töltötlék be.

Az utolsó élőkép után, mely a «Vitam et sanguinem.» jelenetet ábrázolta, rázenditett a zenekar a Kölcsey-Himnusra, melyet a király is a királyi család tagjaival *állva hallgatott végig* a közönség szünni nem akaró éljenzése közt.

A királyt és az uralkodóház tagjait ugy a szinházba menetelkor, valamint visszajövet ezrekre menő közönség üdvrivalgása üdvözölte a város fényesen kivilágitott utczáin.

Az elutazás.

Egy órával később, pontban fél tizenegy órakor, a a király Pozsonyból *Budapestre utazott. Ottó* főherczeg nejével, *Mária Jozefa* főherczegnővel, holnap érkezik Budapestre.

A miniszterek holnap délelőtt utaznak el Pozsonyból.

A közönség nagy része a ma délutáni gyorsvonattal utazott. A forgalom oly óriási volt, hogy egy-egy vonatot három-négy részben is kellett inditani. Ez nyujthat némi fogalmat arról, hogy a régi koronázó Pozsony, hány idegent fogadott be ez ünnep napokban falai közé.

A kitüntetések.

Mint értesülünk a hivatalos lap keddi száma fogja közölni azokat a királyi kéziratokat, a melyek a pozsonyi ünnepek alkalmából kitüntetésben részesülőkre vonatkoznak.

Értesüléseink szerint a kitüntettek a következők:

Szalavszky Gyula pozsonyi főispán *valóságos belső titkos tanácsos* lett.

Neiszidler Károly, Pozsony II. kerületének képviselője *magyar nemességet* kapott.

Drönler és *Taller* pozsonyi polgármesterek a *III. oszt. vaskoronarendet* kapták.

Kutsera rendőrkapitány, *Skrobanek* ferenczrendi provinciális és *Fadrusz* János, a szobor zseniális tervezője a *Ferencz József-rend* lovagkeresztjét kapták.

•

Ő felsége Pozsony város szegényei részére 1200 frtot, a Pozsony városi szinházban ma megtartott jótékonyczélu előadás czéljaira 1000 frtot méltóztatott legkegyelmesebben adományozni.

A sajtószabadság védelme.

— Az *Egyetértés* tudósitójától. —

Budapest, május 16.

A kormány nagyon tévedett, a mikor azt remélte, hogy a sajtószabadságot suttyomban megnyirbálhatja a nélkül, hogy az egész magyar társadalom ez ellen phalanxba ne álljon s fel ne emelje tiltakozó szavát. A pénzzel összetoborzott, karddal és szuronynyal megválasztott kormánypárt megszavazhatja a reakczionárius törvényeket s minden bizonynyal megszavazná, ha akármit statuálna is, de Erdély minisztérnek arra a falzumára, hogy a reakczionárius sajtótörvényt a magyar társadalom közszelleme követelte, a magyar nép eddig sem adta meg, ezután sem fogja megadni a szankcziót.

Az uj bünvádi perrendtartás életbeléptetéséről megalkotandó törvény 16. §-ának reakczionárius és a sajtó szabadságának korlátozására irányuló tendencziája a társadalom minden rétegét mozgásba hozta s a függetlenségi Kossuth-párt a saját helyiségében ma egy pártközi konferencziát hivott össze, melyen a sajtó képviselői is részt vettek, hogy annak az akcziónak tervezetét megállapitsák, a melylyel a társadalomnak a reakczió térfoglalása elleni tiltakozását dokumentálják. A Kossuth-párt klubjában ma megjelent: *Komjáthy* Béla, *Justh* Gyula, *Hentaller* Lajos, *Tóth* János, *Pichler* Győző, *Sturmann* György, *Győry* Elek, *Lakatos* Miklós, *Lukács* Gyula stb. országos képviselők, *Vészi* József, *Szatmári* Mór, *Cziklay* Lajos, *Dugovics* Imre, *Bródi* Ernő, *Singer* Ottó, dr. *Székely* Béla, *Kulinyi* Zsigmond, *Szerdahelyi* Sándor és *Lakatos* Sándor stb. ujságirók.

Komjáthy Béla a pártklub alelnöke megnyitván az ülést, kijelenti, hogy a klubhelyiség erre az egy gyülésre a politikai jellegétől megfosztatik s inditványozza, hogy mai értekezlet vezetésére elnököt válaszszanak.

Erre egyhangulag *Komjáthyt* választották meg, a ki felkéri a megjelent ujságirókat, hogy nyilatkozzanak arra nézve, minő módon és minő mértékben fogja a sajtó a függetlenségi Kossuth-pártot a sajtószabadság megvédése érdekében támogatni. A sajtóé a kezdeményezés s a sajtó volt az első, mely tiltakozó szavát felemelte a sajtószabadságnak megnyirbálása ellen. A Kossuth-párt tiltakozó népgyülést szándékozik tartani, de nehogy az egész akczió pártszinezetet nyerjen s nehogy bárki is politikai pártállása folytán gátolva legyen a közgyülésen résztvenni, ezért kell a sajtónak pártszinezet nélkül a népgyülés megtartását először proponálnia.

Szatmári Mór az ügy érdekében szintén azt óhajtja, hogy az akcziónak ne legyen pártszinezete s ép ezért kivánja, hogy a sajtó együttes müködése és fellépése biztosittassék. Azt hiszi, ki kell mondani határozatképen, hogy a mai értekezlet szükségesnek tartja olyan tiltakozó népgyülésnek megtartását, a melyben a társadalom minden rétege részt vehessen. S ezért egy nagy, sőt minél nagyobb előkészitő bizottság alakitását inditványozza. A függetlenségi pártnak, a legnagyobb szerepe van ugyan ez akczióban s nagy és önfeláldozó munkásságot fejt ki, de az ügy érdekében le kell mondania arról, hogy a kezdeményezést magához ragadja. Minthogy pedig a parlamenti helyzet olyan, hogy a javaslat nemsokára parlamenti tárgyalás alá fog kerülni, az előkészitő bizottságot hamar kell szervezni s a tiltakozó népgyülést gyorsan meg kell tartani. Oda is kell hatni, hogy a vidéken is a tiltakozó akczió megkezdődjék. Óhajtja továbbá, hogy az összes társadalmi tényezőket is az akcziónak megnyerjék.

Vészi József azt hiszi, hogy a parlamenten kivüli akcziónak nem lenne semmiféle hatása, hogyha határozottan állást nem foglalna a sajtószabadság megnyirbálása ellen. Mert a kormány mindig azt hangoztatta, hogy a magánbecsület olyan megvédését, a minőt a 16. §. tervbe vett, a társadalom óhajtja. Ez nem igaz, mert eddig sem a társadalom, sem a társaskörök, sem a társadalom egyéb faktorai, sem az esküdtszékek a 16. §. érdekében fel nem szólaltak s a tiltakozó népgyülésnek czélja, hogy ezt a falzumot nyilvánvalóvá tegye. De hogy a tiltakozásnak még nagyobb hatása legyen, a szabadelvü pártnak azt a részét, a mely a 16. §.-t ellenzi, a tiltakozó népgyülésnek meg kell nyerni. Azonkivül a vidéki sajtót is reá kell birni arra, hogy a tiltakozást az egész országban propagálja s a budapesti tiltakozó meetinget a tiltakozó gyülések egész sora kövesse a vidéken.

Győry Elek figyelmeztet arra, hogy még azok is, a kik az igazságügyi bizottságban a 16. §. ellen foglaltak állást, azok sem akarták valamennyien azt, hogy az 1848. évi sajtótörvény egész terjedelmében fentartassék s még *Chorin* Ferencz is a magánbecsületet a rendes biróság elé kivánta utasitani. Csak néhányan voltak, a kik minden tranzakcziót ki akartak zárni. De miután pártközivé akarjuk tenni a dolgot s miután az egész világot meg akarjuk győzni arról, hogy a sajtószabadságot az alkotmány legerősebb biztositékának tartjuk s miután a gáton semmi nyilást nem szabad ütni, nehogy azon az ár betörhessen, a tiltakozó népgyülésnek is azt az álláspontot kell elfoglalnia, hogy semmiféle tranzakczióba bele nem megyünk.

Lukács Gyula azt hiszi, hogy a vidéki sajtónak nem szabad bevárni a budapesti meetinget, mert a vidék ugyis nehezen mozdul meg, hanem hogy a vidék tiltakozása el ne késsék, a vidéki sajtónak az akcziót mindjárt holnap meg kell kezdenie. Inditványának második pontja az, hogy az akcziónak néhány tekintélyes kormánypárti képviselőt is meg kell nyerni.

Kulinyi Zsigmond azt hiszi, hogy ugyanazon a napon, a melyen a budapesti meeting lesz, kell a vidék nagyobb empóriumaiban is a tiltakozó gyüléseket megtartani. De a vidéki népgyülések megtartása nehéz, mert a vidék társadalmi élete olyan, hogy az intelligenczia egy része okvetlen távol fog maradni. A népet pedig csak ugy lehet mozgalomba hozni, ha Budapestről is fognak szónokok leutazni a vidékre, mert ez nagy vonzerőt gyakorolna, sőt az bitositaná a vidéki tiltakozó meetingek nagy erkölcsi sikerét.

Justh Gyula véleménye szerint a javaslat még a jövő héten nem fog a képviselőházban napirendre kerülni, de azért leghelyesebb lesz a vidéken is a budapestivel ugyanazon a napon a meetingeket megtartani, mert az idő rövid, s nem volna reájuk idő a budapesti gyülés után, mert legfeljebb hétfőn (e hó 24-én) a képviselőház már foglalkozni fog a javaslattal.

Vészi József kifejti, hogy nem szabad az előkészitő bizottságnak minden tranzakcziót kizárni, mert ez esetleg az egész mozgalom sikerét veszélyezteti. Inditványozza továbbá, hogy a tiltakozás a szigoru törvényesség szerint való legyen.

Hentaller Lajos azt hiszi, hogy a pártköröket ne privátim szólitsák fel a részvételre, hanem hivatalosan, mert hisz a tiltakozó gyülés pártonkivüli lesz.

A vita ezután véget ért.

Komjáthy Béla összegezte a felvetett eszméket, a melyek a következők:

1. Pártonkivüli tiltakozó meeting tartandó.
2. Előkészitő bizottság szervezendő s ebbe a társadalom minden faktora bevonandó.
3. Az előkészitő bizottság mondja majd ki azt az elvi álláspontot, melyen a gyülés megtartandó lesz.
4. **Vidéki meetingek tartandók, ugyanazon a napon, a melyen a budapesti meeting tartatik.**

Ezt a négy pontot a mai gyülés *Győry* Elek felszólalása után, hogy az előkészitő bizottságot fel kell hatalmazni arra, hogy magát a szükséghez képest kiegészitse, egyhangulag határozattá emelte.

Ezután egy szükebb körü bizottság alakittatott, mely a nagybizottságot megalakitja s a további teendőket a kezébe veszi.

Komjáthy Béla a megjelenteknek köszönetet mond, s hazafias örömét fejezi ki a fölött, hogy mikor Magyarországban a politikai harczok még a barát és barát közt is magas válaszfalat vontak, most, mikor a haza érdeke követelte, pártkülönbség nélkül annyian jöttek össze.

Ezzel a gyülés véget ért. Utána az előkészitő bizottság tartotta értekezletét.

Dr. Radu Demeter lugosi g. kath. püspök ünnepélyes beiktatása.

— Az *Egyetértés* tudósitójának távirata. —

Lugos, május 16.

Nem égbenyuló palotaormok hirdetik a lugosi gör. kath. püspök székhelyét. Egyszerü, szerény emeletes lakóház a püspöki rezidenczia, melybe dr. *Radu* ma tartotta ünnepélyes bevonulását. Midőn 1851-ben alapitották a lugosi gör. kath. püspökséget, senkisem gondolta, hogy ez hazánk egyik legfontosabb püspöki székhelye lesz. A román társadalom akkor még nem zárkózott el, velünk együtt müködött, a nép lelkülete tiszta volt, mert az izgatók szava nem rontotta meg. Ily körülmények között a lugosi gör. kath. egyházfő tisztán főpapi hivatásának élhetett. Mennyire megváltozott a lugosi püspök helyzete, mióta a hazai románok nemzeti követelésekkell épnek fel és e törekvések sulypontja a Bánságban Lugosra, Erdélyben pedig N.-Szebenre nehezedett! Lugos első püspökei Dobra Sándor és Olteanu János előtt teljesen ismeretlenek voltak e nemzeti törekvések. Dr. Mihályi Viktort gyakran kényes helyzetbe sodorta a román nemzeti áramlat. Nem birálgatom, vajjon ellensulyozta-e eme áramlatot vagy pedig szitotta, de annyi bizonyos, hogy a lugosi gör. kath. püspökség napjainkban állami életünk egyik fontos tényezője lett. Összeegyeztetni a román nemzeti törekvéseket a hazai érdekekkel és az utóbbiakat diadalra juttatni, ledönteni a khinai falat, melylyel a román társadalom magát kulturális és politikai tekintetben körülvette, eloszlatni a balvéleményt, mely a lelkeket inficziálta, türelmességre, nemcsak vallási, de nemzeti türelmességre tanitani a népet, ezek a lugosi gör. kath. püspök feladatai, melyeknek sikeres megoldását joggal megkövetelhetjük.

Dr. Radu magyar születésü. Tiz évet külföldön töltött, de azért feltételezzük, hogy ismeri feladatának nehézségeit és fog találni módot ennek sikeres megoldására. Krassó-Szöreny vármegye, de az egész egyházmegye lakossága vallás és nemzetiségi különbség nélkül a legszivesebben üdvözölte beiktatása alkalmával. A fényt és pompát, melyet ez alkalommal kifejtettek, legszebb bizonyitéka, hogy a legjobb reményekkel néznek müködése elé, mely, ha hazafias irányu lesz, számára csak dicsőséget és babért fog teremteni.

Az idő sehogysem kedvezett az ünnepélynek. A borus ég és az időközönkénti esőzések sokat levontak fényéből. A gyönyörü fogadtatást, melyet tegnap megtáviratoztunk, követte a tulajdonképeni mai beigtatási ünnepély. Már a hajnali órákban ezer és ezer hivő tolongott a templom előtt, a melybe csak belépő jegygyel lehetett bejutni. A jelenlevők között voltak: *Jakabffy* Imre főispán és *Litsek* Béla alispán diszmagyarban, Krassó-Szörény vármegye, Lugos város, a görög keleti egyház, a református és zsidó vallás felekezetek, a lugosi pénzügyigazgatóság, törvényszék, járásbiróság, erdészeti hivatal, balázsfalvi tanári kar, lugosi főgimnázium, tüzoltóság, honvéd és tüzér tisztikar, pénzügyigazgatóság és sok más egyesület küldöttségei.

Kilencz óra tájt a templom elé robogott a püspök diszhintaja. A nép lelkes szetreaszkákban tört ki. A templom bejáratánál a lelkészség fogadta. A királyi dekretum és pápai bulla felolvasása után a püspök elolvasta románul székfoglaló beszédét, melyet legközelebb mint pásztorlevél fog a papság között körözni. A beszéd tárgya az egyház köréből volt és mély benyomást tett.

A bevezetésben elődjének Mihályi érseknek érdemeit méltatta; mint utódja, ily kiváló elődjének igyekezni fog fényes nyomdokaiba lépni, annak megkezdett munkáját folytatni és a püspökséget felvirágoztatni. A püspöknek — igy folytatta — apostoli hivatása van a keresztény egyházban, az ő küldetését a nép között az evangélium hirdeti és nemcsak az egyház, de a társadalom és czivilizáczió nélkülözhetlen alakja. Érzi feladatának nehézségeit, azért kéri a papságot: legyenek hü támaszai és nehéz munkájában segitői. A pápához homagiális nyilatkozatokkal fordul és kéri a hivőket, őrizzék meg kebleikben az apáiktól öröklött érzelmeiket: *a király, az édes haza és az egyház iránti rendületlen hüséget.*

A beszéd leghatásosabb része az, melyet a néphez intézett. «Vérem — ugymond — a ti véretek, csontom a ti csontotok; a népben van az élet csirája, melyet sem a hidegség meg nem dermeszt, sem a hőség meg nem hervaszt.» Kezét szivére téve igéri, hogy éjjelnappal fog a nép érdekeiért müködni Szent Pál egyik levelének idézetével fejezte be beszédét. Legyen — ugymond — az ő idejövetele a nép, a haza és hivők dicsőségére.

A templomi ünnepély után a püspöki rezidencziában a gör. kath. lelkészség, a római katholikus, görög keleti egyesült, az evangelikus és izraelita felekezetek, a lugosi törvényszék, a járásbiróság, a vármegye, Lugos város tisztikara, a pénzügyi adminisztráczió, az erdészeti hivatal, a főgimnáziumi tanitók, a pósta-, az állami-, müépitészeti, vasuti és kincstári hivatalok, az ügyészség, osztrák-magyar államvasuttársaság, a kir. közjegyzőség, a lugosi önkéntes tüzoltóság, a román kaszinó és gör. kath. tanitóegyesület küldöttségeit fogadta a püspök, a ki legnagyobbrészt magyarul válaszolt az üdvözlő beszédekre, de latin és román válaszok is hangzottak.

Délben háromszáz teritékü bankett volt. Az első felköszöntőt a püspök mondta latinul, magyarul és románul a pápára és a királyra. *Jakabffy* főispán a püspököt éltette. Éltették még továbbá *Serbán* képviselő, ki kérte, hogy ha alkalma nyilik, adja elő a királynak a román nép sérelmeit, a Tribuna szerkesztője és *Pap* Péter kanonok. *Boross* János a gör. kath. tanitóegyesület elnöke *Mihályi* érseket és *Hosszu* balázsfalvi tanár a püspök szüleit éltették.

Este a Konkordiában tánczmulatság volt.

VIDÉK.

*** A pesti ág. hitv. evang. magyar-német egyházgyülekezet** tegnap délelőtt tartotta meg rendes évi közgyülését dr. *Králik* Lajos és dr. *Wagner* Géza elnöklete alatt. Az évi jelentést dr. *Zsigmondy* Jenő mutatta be. Az évi jelentés bevezetésében az ezredéves ünnepekről tesz emlitést, melyből a gyülekezet kivette a maga részét hazafias lelkesedéssel. Mély részvéttel emlékezik meg a jelentés *Bexheft* Ármin és dr. *Liedemann* Károly elhunyt presbiterekről, a kiknek emlékét jegyzőkönyvben örökitik meg. A megüresedett presbiteri helyekre *Walko* Lajos és *Glück* Frigyes hivattak be. A gyülekezet pénzügyi viszonyai, daczára a felmerült igen tetemes tulkiadásnak, nem rosszabbodtak s a számadás 1052 forint fölösleggel zárult. A templomépitési alap az idén 225,771 frtra emelkedett. Ezután a jelentés áttér az iskolai ügyekre. Az elmult évben a gimnáziumot 469 tanuló látogatta, köztük csak 241 protestáns, a többi más felekezetü; az elemi iskolába 730 gyermek járt, kik közül 421 volt más felekezetü. A gimnáziumban 14, az elemi iskolában 17 tanerő müködött; a hitoktatást *Schranz* lelkészfelügyelő és hat hitoktató végzik A főgimnázium kiadása 46.073, a polgári és elemi iskoláé 31.778 frt volt. A község tisztviselőinek nyugdijalapja 113.689 frtra rugott. Az évi jelentést és a zárszámadásokat tudomásul vették és a fölmentvényt megadták. Elfogadták azt a szerződési tervezetet, melyet a közoktatásügyi kormánynyal kötöttek 16.000 forint államsegély folyósitása iránt, melynek ellenében az állam csupán felügyeleti jogot gyakorol s az intézet autonomiája csorbittatlanul fennmarad. Elhatározták továbbá, hogy a gyülekezet iskolai tanárainak és tanitóinak fizetését jelentékenyen felemeli s hogy a gimnázium I. osztálya mellé szeptember hónapban a második párhuzamos osztályt is megnyitják. Ez okból rendszeresitett uj rendes tanári állásra dr. *Szigethy* Lajos eperjesi tanárt választották meg. Végül a gyülekezet előljáróságának és elnökségének jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak.

UJDONSÁGOK.

— május 17.

— *Személyi hirek. Roskovics* Ignácz festőmüvészünk palesztinai tanulmányutjáról tegnap este hazaérkezett Budapestre. — Dr. *Gáger* kir. tanácsos Arcoból Gasteinba utazott, hogy ott nyári fürdőorvosi müködését megkezdje.

— *A király itthon.* Hosszu távollét után a király ma reggel ismét a magyar fővárosba érkezett s az eddigi tervek szerint huzamosabb ideig fog körünkben időzni. Tegnap részt vett a pozsonyi ünnepen s onnan az éjjel indult el a külön udvari vonat, a mely a királyt és kiséretét hozta. A nyugoti pályaudvarban reggel 5 óra 40 perczre volt kitüzve az érkezés ideje s a hat hosszu szalonkocsiból álló külön magyar udvari vonat, oldalán a magyar czimerrel, pontos időken be is robogott a pályaudvar födött csarnokába. Fél hat óra előtt nehány percczel érkeztek meg a király fogadására *Beniczky* Ferencz főispán, *Ráth* Károly főpolgármester és *Rudnay* Béla főkapitány, mindannyian fekete diszmagyarban. Hire járt, hogy a király üdvözlésére és a sajtószabadság mellett való tüntetésre nagy néptömeg fog összegyülni s ezért a perronra az ujságirókon és a rendőrtisztviselőkön kivül nem is bocsátottak senkit. *Daróczy* állomásfőnök megérkezése jelentette az udvari vonat közeledését, a melynek megérkeztekor elsőnek *Ludvig* Gyula államvasuti igazgató ugrott le a vonatról fekete diszmagyarban. A vonatot *Claudy* udvari tanácsos, az udvari vonatok igazgatója és *Thaly* Emil kir. tanácsos, üzletvezető kalauzolták s rajta érkeztek még a főhadsegédeken kivül a kiséret többi tagjai: *Lendvay* és *Steischall* felügyelők, *Dietrichstein* szárnysegéd, *Malles* kapitány és dr. *Kerzl* udvari orvos, valamint a szolgaszemélyzet. Mikor a vonat megállt a király szállott ki a középső kocsiból tábornagyi köpenyében. Ruganyos léptekkel ment *Beniczky* főispán felé, a kinek üdvözlését fogadva, örömét fejezte ki, hogy ismét Budapestre jöhetett. Majd a főpolgármesterhez fordult, a kivel szivélyesen beszélgetett nehány pillanatig s ezután még *Rudnay* főkapitánynyal váltott nehány szót és katonás köszöntéssel az udvari várótermen átmenve, kocsijába szállt. Mellette gróf *Paar* főhadsegéd foglalt helyet s a kocsi a pályaudvar előtt összegyült nehány száz főnyi közönség tiszteletteljes éljenzése mellett, a váczi köruton Arany János-utczán és a lánczhidon át a várba hajtatott. Az uton mindenütt kalaplengetéssel üdvözölte a közönség a királyt, a ki igen jó szinben van s szivélyesen viszonozta a köszöntéseket. A második kocsiban *Bolfras* főhadsegéd egyedül ült s a másik négy kocsiban a kiséret többi tagjai foglaltak helyet. Az egész uton tüntetés sehol sem volt s a hir nem volt egyéb, mint egy kőnyomatos fölültetése.

— **Kitüntetés.** A király, a személye körüli miniszter előterjesztése folytán gróf *Kornis* Viktornak, a Szolnok-Doboka vármegyei gazdasági egyesület elnökének, a közgazdaság terén szerzett érdemei elismeréseül a *Lipót-rend lovagkeresztjét* adományozta.

— **Czimadományozás.** A király, a kereskedelemügyi miniszter előterjesztésére *Huszár* József főmérnöknek a müszaki tanácsosi czimet dijmentesen adományozta.

— **Uj magyar nemesek.** A király, a személye körüli miniszter előterjesztése folytán néhai *Hild* Gyula altábornagy Károly, Gyula, Ferencz, István és Róza nevü gyermekeinek és törvényes utódainak a magyar nemességet a *«galantai»* előnévvel dijmentesen kegyelemből, és *Gebhardt* József, Sopron szabad királyi városa polgármesterének, valamint törvényes utódainak, a közügyek terén szerzett érdemei elismeréseül a magyar nemességet dijmentesen adományozta.

— **Előléptetés.** A király, a belügyminiszter előterjesztésére *Madarász* Elemér VIII. fizetési osztályba sorozott budapesti kerületi állami anyakönyvi felügyelőt a VI. fizetési osztályba sorozott állami anyakönyvi felügyelővé kinevezte.

— **Stefánia uj fővadászmestere.** A király báró *Gudenus* Lipótot, Stefánia özvegy-trónörökösné főudvarmesterét, ezen állásától való fölmentése mellett, fővadászmesterré nevezte ki.

— *Merényletterv a brassói ezredéves emlékszobor ellen.* Megbizható forrásból arról értesülünk, hogy a Brassó város közelében felállitott ezredéves emlékszobor ellen *merényletet akarnak elkövetni* s az elvetemedett terv keresztülvitelére a brassói oláhokból és szászokból álló *bizottság alakult.* A bizottság tagjai ez ügyben üléseztek is s az ülésben megesküdtek arra, hogy mindaddig, a mig az Árpád-szobrot le nem rombolják és meg nem semmisitik, meg nem nyugodnak. A bizottság tagjai gondoskodtak arról is, hogy a terv keresztülviteléhez szükséges *költségeket megszerezzék* s több Romániában lakó erdélyi származásu románhoz fordultak, a kik eddigelé *1480 frtot bocsátottak a bizottság rendelkezésére.* Az ülésben megbeszélték a terv végrehajtásának idejét is és elhatározták, hogy a hideg idő beálltával fogják megvalósitani, mert akkor kevesebb ember jár arra. Alá fogják ásni a szobor *talapzatát s robbanó anyagokkal a levegőbe röpitik* az egész emlékszobrot. — A brassói emlékmü ellen tudvalevőleg már követtek el egyizben merényletet, a mennyiben az arczot megcsonkitották.

— **Elkésett kitüntetés.** *Stockinger* Ferencz newyorki osztrák főkonzul nem régen nyujtotta át a király megbizásából *Fleischmann* Lajosnak a katonai érdemkeresztet. Ezen kitüntetést Fleischmann, egy 1886 ban véghez vitt hős tettével érdemelte ki, a mikor mint főhadnagy szolgált a 37-ik gyalogezrednél. Az osztrák csapatokból körülbelül ezer embert körülzártak a poroszok. Fleischmann észrevette a veszélyt s magára vállalta, hogy erről értesiti a parancsnokot. És noha lovát kilőtték alóla, sikerült neki az ellenség sorfalán áttörve, segitséget hozni s ezáltal megmentette az ezer ember életét. Ezen hőstettéert most — 30 év mulva — kapta meg a kitüntetést.

— **Budavár bevétele.** Május 21-én, Budavár bevételének évfordulóján, ünnepet ülnek a 48-as honvédek, elesett bajtársaik emlékére. Délelőtt 10 órakor gyászmisét mondatnak a krisztinavárosi templomban az ostromban elesettek lelke üdvéért, délután 4 órakor pedig kivonulnak a tabáni temetőbe a honvédek sirjához. A gyülekezés az aréna kertjében lesz. A sirnál a központi honvédbizottság nevében *Beniczky* Miksa és *Illyés* Bálint, a vidéki honvédegyesületek nevében pedig *Gömöry* Károly mondanak emlékbeszédet, mely után a sirt megkoszoruzzák. A rendező honvédbizottság felkéri a polgárságot, hogy a kegyeletes ünnepen minél nagyobb számban vegyen részt.

— **A «Vasárnapi Lapok»** ez az élénken szerkesztett szépirodalmi képes hetilap, mely oly rohamosan hóditotta meg a magyar közönséget, egy kiváló és hazafias tervvel foglalkozik. *Kerékpár-versenyt* óhajt rendezni a hazai fürdőkbe és szebb vidékekre. A kerékpárverseny előzetes programmját a 7-ik számban közli A 7-ik szám a nélkül is nagyon érdekes és szép szám. E szám tartalmából kiemeljük a szerkesztőnek «A király idehaza» czimü szép vezérczikkét, *Lampérth* Géza költeményét, *Bede* Jóbnak «A tatai grófról» irt érdekes visszaemlékezéseit. A pozsonyi koronázási emlékszobor leleplezésével irásban és képekben foglalkozik a jelen füzet, a mely a szobormü zseniális alkotóját is megismerteti az olvasóval. A képek közül a királyi család nagy csoportképét, a királynak egy sajátkezü rajzát. Fadrusz János arczképét, a tatai grófnak és a tatai park érdekesebb részleteinek reprodukczióját emeljük ki még a gazdag sorozatból. A «Vasárnapi Lapok»-at az «Egyetértés» előfizetői kedvezményes áron kapják, még pedig egész évre 8 frt helyett 6 frtért, félévre 3 frtért és negyedévre 1 frt 50 krt. Mutatványszámokat szivesen küld a kiadóhivatal: Budapest, IV. ujvilág-utcza 25.

Rövid hirek. *Barkóczon* e hó 10-én Mészarus István 3 éves kislánya belefult a pocsolyába. — *Rácz-Almásnál* a napokban a Dunából egy ösmeretlen férfi holttestét fogták ki. — *Pázmándon* e hó 10-én egy ledülő kőfal Farsang Antal 22 éves munkást maga alá temette, ki rövid 2 óra mulva belső elvérzés következtében meghalt — *Csabán* Lehoczky János másféléves gyermeke forró lugba esett és szörnyethalt. — *Orosházán* Szücs György 68 éves csősz, gyógyithatatlan betegsége miatt fölakasztotta magát. — *Szarvason* Nagy Klenár István fiatal fiu, fürdés közben a hideg viztől görcsöt kapott és a Körösbe fult.

—

= **Kitiltott pénzágens.** A rendőrség *Ritter* Dávid pénzágenst, a ki a csömöri-ut 30. szám alatt tartotta ügynöki irodáját, csalások miatt a főváros területéről mindenkorra kitiltotta.

SZINHÁZ ÉS MÜVÉSZET.

— **Vigszinház.** A Burgszinház tagjai tegnap fejezték be budapesti vendégszereplésük első sorozatát. Meilhacnak örök becsü vigjátékát «Az attachét» adták ez alkalommal, a melyet a budapesti közönség is jól ismer a nemzeti szinház előadásaiból. Am a nemzeti szinház müvészeit csak megsértenők az összehasonlitással, oly bágyadt és szintelen volt ez az előadás. Még *Hartmann* is, a ki pedig annyira kimagaslik társai közül, oly tulzott szentimentálizmussal játszotta gróf Praznak, ennek a kedves és könnyelmü viveurnek a szerepét, hogy meg sem közelitheti Nádainak elegáns, diszkrét és szeretetreméltó alakitását. *Kallina* kisasszony azonban ezuttal is nagyon kedves volt Madeleine szerepében és érdemelte meg legjobban a tapsokat, a melyekben pedig nem fukarkodott az a közönség, mely a vasárnapra való tekintettel a külvárosokból beözönlött és a nézőteret csaknem egészen megtöltötte. (*g. j.*)

SPORT.

Budapesti lóversenyek.

— Utolsó nap. —

A tavaszi meeting kilenczedik napján, mint az már az utolsó napon szokásos, össze-vissza futottak a lovak s igy történt meg, hogy a nagy záró-handicapban *Jáson* könnyen megverte Ignáczot, Margitot, Vederot. A futamok a meglepetésektől eltekintve, meglehetős érdektelenek voltak, mert kis mezőnyökben, nagyobbára alsó klasszisu lovak küzdöttek. Azonkivül az eső több izben ugyancsak szakadt s hogy a tribünök mégis megteltek, az a vasárnapnak köszönhető. A kilenczedik versenynap részletes eredménye a következő volt:

I. *Nákó-dij.* 100 arany és az ostor. 2437 méter. Wahrmann Richard *Sehr möglich*-je (lov. gróf Pejacsevich) első, második Verbung (lov. Kreutzbruck). Totalizatőr: 5 : 11.

II. *Welter handicap.* 2000 korona. 1400 métér. Lovag Lederer Sándor *Hygiea*-ja (lov. Slac) könnyen első, Gehstvira második, Balek harmadik, aztán Serajevó, Lapály, Gagnante, Marengó. Totalizatőr: 5 : 15. Helyrefogadások: 25 : 136 és 66.

III. *Záróhandicap.* 6000 korona 2000 méter. Gróf Andrássy Tivadar *Jázon*-ja (lov. Sands) könnyen első, Ignácz második, Margit harmadik, azután Vedero és Marilla. Totalizatőr: 5 : 14. Helyrefogadások: 25 : 41 és 49.

IV. *Eladóverseny.* 2000 korona. 1400 méter. Mr. Newmarket *Pagát*-ja (lov. Peake) első, Mentő második, Furfang harmadik; futottak még Sulla, Zsoldos és Glostor Bell. Totalizatőr: 5 : 22. Helyrefogadások: I. 25 : 62, II. 25 : 111.

V. *Nyeretlenek dija.* 2000 korona. 1800 méter. Capt. George *Rose of Kildare* könnyen első Bulford S. lovaglása alatt; Thermidor második, Amnon harmadik, aztán Montó. Totalizatőr: 5 : 17. Helyrefogadások: I. 25 : 39, II. 25 : 32.

VI. *Ruperra-dij.* 4000 korona. Táv. 1000 méter. Báró Königswarter *Komámasszonya* (lov. Adams) első, Véletlen második. Deligt harmadik, aztán Frau Hartmann és Riadó, Totalizatőr: 5 : 21. Helyrefogadások: I. 25 : 56. II. 25 : 57.

VII. *Kétéves nyeretlenek eladó versenye.* Rohonczy Gedeon *Eszterfi* (lov. Fros) első, Dobsina második, Cersal harmadik, aztán Dirtcheap, Primula, Treber. Totalizatőr: 5 : 32. Helyrefogadások: I. 25 : 95. II. 25 : 54.

EGYLETEK, TÁRSULATOK.

— **A Petőfi-társulat ülése.** Szépszámu és diszes közönség jelenlétében tartotta meg tegnap délelőtt a Petőfi-társaság e havi felolvasó ülését az akadémia heti üléstermében. Az ülés gazdag és változatos programmját a közönség nagy tetszéssel honorálta, de a legnagyobb érdeklődést *Koroda* Pál pályanyertes költeménye keltette, melyet a Petőfi-társaság tegnap mutatott be a nyilvánosságnak.

Az ülésen *Bartók* Lajos elnökölt. Megnyitó szavai után *Szana* Tamás főtitkár bejelentette, hogy a lirai költeményre kitüzött Vigyázó-pályázat elég szép eredménynyel járt. Száznarminczhét vers érkezett be, a melyek közül 27 figyelmet keltett, három pedig magas irodalmi szinvonalon áll. A biráló bizottság javaslatára a társaság a jutalmat *«A világ»* czimü költeménynek itélte oda, a melynek szerzőjéül *Koroda* Pál tünt ki.

Ezután *Bartók* Lajos lépett a felolvasó asztalhoz s «Magyar Pantheon» czimmel tartott felolvasást. Tulajdonképen nem felolvasás volt ez, henem egy lelkes hangon megirt felhivás a nemzethez, a kormányhoz, a fővároshoz és a nagyjainkért lelkesülő közönséghez egy magyar Pantheon emelése érdekében. Nincsen müvelt nemzet a világon, a mely annyira elhanyagolná nagy szellemeinek emlékét, a földi pályájukhoz füződő ereklyéket, mint épen a magyar. Pedig ha valamelyik nép, ugy a magyar az, mely legtöbbet köszönhet nagyjainak, a kik mindig csak alkottak, nem romboltak soha, mindig csak adtak, nem kértek soha, mindig bálványozták nemzetüket s viszonzásul nem nyertek semmit. A felolvasó reméli, hogy az a mozgalom, a mely legutóbb egy magyar Pantheon emelése érdekében megindult, nem lesz sikertelen, s hogy azoknak a földi maradványai, a kik egész életüket egy szent czélért áldozták fel, meg fogják kapni méltó helyüket.

A felolvasót perczekig tapsolta a közönség.

Most *Ferenczy* József olvasta fel *Koroda* Pálnak *A világ* czimü pályanyertes költeményét, a mely egy hangulatos kép keretében azt fejtegeti, hogy nincs a terszetnek oly megnyilatkozása, a mely az ő szivét már át ne járta volna. A költő éjszakán visszavetődik gyermekkori emlékeinek egy tájékára, a melyen minden, minden ismerős,

Nem zúg vihar, a mi rajtam
Lobogó bősz indulatban
Ne czikkázott volna át.

Nem sajog kin, melynek mérge.
Lázongása, vergődése
Nem mardosta szivemet.

Nem ujong kéj, melynek láza
Reszketése, tombolása
Nem ragadt el engemet.

A szép költeménynek *Ferenczy* lelkes előadásában nagy hatása volt.

Pap Zoltán több költeményét mutatta be, a melyek közül legszebb a *Nehéz idők* czimü. Az ülés utolsó pontja *Vértessy* Gyula vendégek *Margit* czimü elbeszélése volt, a melyet *Szabóné Nogáll* Janka olvasott fel.

A felolvasó ülést zárt ülés követte.

GYÁSZROVAT.

Okányi Szlávy László rendőrtanácsos, a X-ik kerületi kapitányság vezetője, hosszas betegeskedés után, vasárnap este félnyolcz órakor meghalt. Az elhunyt egyike volt a népszerübb s a legrégibb rendőrtisztviselőknek és mint ilyen sok érdemet szerzett a főváros közbiztonsági ügyei körül. Halála a fővárosban általános részvétet keltett.

TÁVIRATOK.

Larissza, május 16. Daczára a látszólagos tétlenségnek, lázasan készülődnek a főparancsnokság által elfogadott annak a tervnek a kivitelére, hogy a görögöknek Domokosz melletti hadállását elfoglalják. Több zászlóalj érkezett legutóbb is a larisszai csapatok megerősitésére. A görög hadállások kikémlelésére a szükséges intézkedéseket megtették. Az esős időjárás az utakat annyira elrontotta, hogy az előnyomulás, a mit a tisztek is óhajtanak, csak nehezen fog menni. Tegnap a Tsafarti falu mellett levő előőrsök között jelentéktelen fegyvertüzelés folyt. Capaterősitésre kiküldött két zászlóalj Pharsaluszba visszaérkezett. Két görög szökevényt, köztük egy altisztet elfogtak és a főhadiszállásra vezették, a kik azt mondták, hogy Domokosban 25.000 görög van a sánczok mögött. Pharsalusban a helyzet, tekintettel arra, hogy a naponkint átvonuló csapatok a városon látható pusztitást követnek el, nagyon sulyossá vált. A lakosok távolléte miatt Hassan pasa parancsnok a hatóságot helyettesekkel töltötte be. Az idegenek élénk segitséget nyujtanak az élelmiszerek beszerzésénél.

Konstantinápoly, május 16. A „Hakikat" sugalmazott vezérczikkében azt mondja, hogy *Bánffy* magyar miniszterelnöknek Polónyi Géza interpellácziójára adott válasza a helyzetet teljesen megvilágitotta. Immár kétségtelen, hogy Ausztria-Magyarország és Oroszország nézetei a status-quo fennmaradása tekintetében teljesen megegyeznek és hogy a Keleten ujabb, 10 év óta elhagyott politikát szándékoznak követni. — Mindaddig nincs mitől félni, a mig a két nagyhatalom a Balkán-félszigeten a békét óhajtja. A két hatalom egyetértése nem zavarja a hármasszövetséget. Nyilt titok, hogy Németország pártolta ezt a közeledést és hogy a hatalmak, mivel szintén óhajtották a béke fentartását, helyeselték ezt az egyetértést. Ha Görögország a két állam hatalmára való tekintet nélkül konokul megmarad álláspontján, ugy ezt drágán fizetné meg.

Konstantinápoly, május 16. Az ujabban mozgósitott 88 zászlóalj közül 32 Epirusba, 40 a thessźáliai határra, a többi pedig az Archypelagusra és Smyrna közelébe küldetett.

Konstantinápoly, május 16. A diplomácziai köröket nagyon meglepte a portának az a nagy követelése, melyet az ellenségeskedések beszüntetése és a fegyverszünet elfogadása ügyében tett. A görögöknek Epirusba való ujabb behatolása épen kapóra jött a portának arra, hogy követelései nagyságát azzal indokolja; bár a porta már előbb elhatározta, hogy követeléseit a lehetőségig emelje és azt hiszik, hogy ha a közbenjárási tárgyalások által némi engedményeket el lehet is érni, a követelések elég magasak maradnak. Diplomácziai körökben azt hiszik, hogy a portának elvi tekintetekből meg kell elégednie a méltányosan kiszabandó hadi kárpótlással, kisebb határigazitásokkal és a törökországi görög alattvalók jogairól szóló szerződés némi megváltoztatásával.

Konstantinápoly, május 16. A nagykövetek közölték kormányaikkal a török békefeltételeket és most az utasitásokat várják.

Kánea, május 16. 110 görög katona indult innen utnak. A dagály miatt az ágyukat, lőszereket és öszvéreket a Luda-öbölben szállitják hajóra.

Konstantinápoly, május 16. A nagykövetek körében ugy vélik, hogy a görögök ujabb epirusi hadmüveletei nagyban befolyásolják a törököknek a fegyverszünet és a béke megkötése ügyében támasztandó feltételeit. Bár számitanak arra, hogy a föltételek kiszabásánál török részen a maximumot fogják használni, mégis azt várják, hogy a porta mérsékelni fogja követeléseit.

Athén, május 16. A görög kormány a hatalmak követeihez jegyzéket intézett, melyben az epirusi hadmüveletekért a felelősséget a török hadseregre háritja, mely Gribovot megerősitette és Arta környékét meg akarta támadni. A kormány kijelenti, hogy a görög hadsereg hadmüveleteit a főpararancsnok a védelem miatt inditotta és vezeti.

A közönség köréből.

„ERZSÉBET KIRÁLYNÉ" szálloda

BUDAPEST, Egyetem-utcza 5. szám.

Legolcsóbb elsőrangu szálloda a belvárosban, ujonnan átalakitva és berendezve. Szoba-árak 1 frttól feljebb villanyvilágitással és szolgálattal. Hosszabb idei tartózkodásnál lényeges árengedmény. — **Pensio.** — **Összeköttetés az összes utazási irodákkal.**

Ifj. Májer József, szállodás,
30756 a „Nemzeti szálloda" volt igazgatója.

KÖZGAZDASÁG.

GAZDASÁGI KÖZLEMÉNYEK.

*** Német gazdák Magyarországon.** A németországi gazdák tegnap este érkeztek meg Budapestre és két napig maradnak itt, hogy megtekintsék a főváros nevezetességeit.

IPARÜGYEK.

— **A magyar iparmüvészeti társulat közgyülése.** A magyar iparmüvészeti társulat vasárnap tartotta évi rendes közgyülését, az uj iparmüvészeti palota nagytermében. A közgyülésen *Ráth* György főrendiházi tag elnökölt, a ki üdvözölvén a megjelenteket, abban a fényes palotában, melyet a nemzet áldozatkészsége a magyar iparmüvészetnek emelt. Innen, mint most már állandó otthonából a társulatnak karöltve a házi gazdával: az orsz. iparmuzeummal és iparmüvészeti iskolával még fokozatosabb tevékenységet fejthet ki. A három intézet közös czéljainak valósitására, megközelitésére annak a végczélnak, mely nem lehet más, mint teljesen önálló és minden irányban független, versenyképes hazai müipar megszilárdulása. A beszéd végeztével *Györgyi* Kálmán titkár előterjesztette a választmány jelentését, mely szerint a társulat két nagyobb szabásu kiállitást rendezett. A társulat uj szaklapot inditott meg Magyar Iparmüvészet czimen. A társulat a kiállitáson a hazai iparmüvészet körül szerzett jeles érdemekért nagy diszoklevelet kapott. A kiállitásban résztvettek majd mind kitüntetésben részesültek. A jelentés tudomásul vétele után megadták a fölmentést, mire *Gelléri* Mór *Ráth* Györgyöt meleg szavakban üdvözölte főrendő történt kinevezése alkalmából. Ezután megválasztottak számvizsgálóknak: *Benke* Gyulát és *Hoffmann* Alfrédet, választmányi tagoknak: *Beck* Dénest, dr. *Forster* Gyulát, *Gerlóczy* Károlyt, *Kammerer* Ernőt, gróf *Keglevich* Istvánt, *Keleti* Gusztávot, báró *Lipthay* Bélát, *Radisics* Jenőt és *Zsolnay* Miklóst. Végül dr. *Flock* Henrik inditványára a közgyülés köszönetet mondott a főváros tanácsának azért, hogy a társulat czéljainak előmozditására 2000 frtot szavazott meg. Ezzel a gyülés véget ért.

KERESKEDELEM ÉS TŐZSDE.

** **Az értéktőzsdéről.** A külföldi esti tőzsdék magasabb zárlatai szilárddá tették a vasárnapi magánforgalom hangulatát. A nemzetközi piaczon azonban nagyon kisszerü volt az üzlet s mig az osztrák hitelrészvény fél frtnyi árelőnyre tett szert, addig az osztrák-magyar államvasut árfolyamai, a vetésekre ártalmas országos esőzések visszahatása következtében, 1 frttal alacsonyabban záródnak. Igen élénk forgalom fejlődött ellenben ki a leszámitolóbank s a jelzáloghitelbank részvényeiben különösen ez utóbbiak voltak 5 frttal drágábban állandó kereslet tárgya. Köttettek: osztrák hitelrészvény 362.70—363.40-ig, magyar hitelbank 394—394.25-ig, magy. leszámitoló- és pénzváltóbank 263—264.25-ig, magy. jelzáloghitelbank II. kib. 260.50—264.75-ig, osztr.-magyar államvasut 353.75—354.50-ig, rimamurányi vasmü 250—251.50-ig, budapesti villamos városi vasut 298.25—300-ig, közuti vasut 345.50—346-ig. Végül maradtak: osztrák hitelrészvény 363.10—363.20, magyar hitelbank 394—394.25, magyar leszámitoló- és pénzváltóbank 264—264.25, magyar jelzáloghitelbank 264—264.25, osztrák-magyar államvasut 353.75—354, rimamurányi vasmü 250.50—250.75, villamos városi vasut 298.50—298.75, közuti vasut 345.50—345.75, ujlaki téglagyár 241.

** **A kereskedők záróórája.** Megemlékeztünk már arról a mozgalomról, a melyet a *Budapesti kereskedő ifjak társulata* inditott meg a záróóra szabályozásának ügyében. Ugyanebben az ügyben szombaton este a társulat olvasótermében rendkivül népes értekezlet volt *Marton* Alajos elnöklete alatt. Az értekezleten résztvettek a fővárosi kereskedők legelőkelőbb tagjai, többen mint a rokon fővárosi kereskedelmi egyesületek tagjai is. *Marton* Alajos elnök üdvözlő beszédében előrebocsátotta, hogy a mozgalom azzal a komoly megfontolással és szolid alapon indult meg, a mely a társulatot minden kor jellemezte. Nem főnökellenes mozgalomról van szó, hanem olyan ügyről, a mely elől a főnökök maguk sem zárkóznak el és csakis rokonszenvvel fogadhatják azt, hogy a záróóra kérdésének megoldásánál a társulat olyszerü mozgalmat inditott meg, a mely a főnököknek egymás között leendő megállapodására helyezi a fősulyt. Ezután *Wollák* Soma terjesztette elő és fejtette ki részletesen a mozgalom czélját. Ecsetelte a kereskedelmi alkalmazottak igazán szánalomraméltó helyzetét. A kereskedelmi alkalmazott — ugymond — a ki naponkint 16—19 órát kénytelen dolgozni, szomoruan érzi a szórakozás, önképzés, az emberi önérvényesités módjainak, idejének hiányait. Kimerülve az aránytalan munkában szellemileg, a mellett, hogy testi erejét rohamosan felhasználja, elmarad és sajnos, a tulságig vitt kihasználás, az alkalmazási időnek szabályozatlansága már az uj magyar kereskedelmi generáczió testi és szellemi elfajulásának veszélyével fenyegeti társadalmunkat. Mint főnököknek kötelességünk ezeken az állapotokon segitenünk, mert segithetünk és mert a főnököknek üzleti érdeke is azt kivánja, hogy az alkalmazottakat megmentsük *a fejét felütő szoczializmus rémétől.* Az alkalmazottak, tudjuk jól, manapság két elemből állanak: vannak tisztességes és tisztességtelen elemek. Ez utóbbiak *ellenségei* a békés megoldásnak elvből, s a főnökök kötelessége az előbbieket az utóbbiak befolyásától megmenteni. Tévedés azt hinni, hogy a törvényhozás utján oldható meg a záróóra szabályozásának égető nyilt kérdése. Az állam nem diktálhat ezen a téren, mert ez az egyéni szabadság, elhatározás rendszabályozása volna. Az állam ilyet nem oktrojálhat a főnökökre, mert azt a kérdést csak megegyezés, még pedig a főnököknek egymás között való megegyezése által lehet szabályozni. Széles körben fogja a társulat a mozgalmat propagálni, de hogy ezt tehesse, hizonyos előzetes megállapodásra van szükség s azért inditványozza, hogy: bizza meg az értekezlet a titkárságot a körözvények megszerkesztésére, irják ezeket annak idején a megjelentek szakmák szerint alá és gyüjtsenek a körözvények részére aláirásokat, megjegyezvén, hogy az üzletnyitás és zárás rubrikája egyelőre üresen maradjon s csak ha elegendő számu aláirás van, akkor hivassék ujabb értekezlet egybe. Az értekezlet az inditványt *Földváry* Imre, *Szénássy* Gyula, *Brammer*, *Preisach* és *Zerkowitz* Emil hozzászólása után elfogadta, mire az értekezlet véget ért.

** **A Pallas irodalmi- és nyomdai részvénytársaság** vasárnap tartotta rendes évi közgyülését *Hollán* Ernő elnöklete alatt. A közgyülés határozatképességének konstatálása után dr. *Gerő* Lajos vezérigazgató bemutatta az igazgatóság évi jelentését, mely szerint az intézet a lefolyt évben is állandó haladást tüntet fel. A nyomdai intézet megrendelésekkel kellőképen el volt látva és a forgalom 46.221 frt 41 krnyi növekedés mellett összesen 481.742 frt 02 kr. volt. A könyvkiadó-üzlet bevételei, daczára annak, hogy csak két kötet Lexikont voltak képesek ez évben kiállitani, szintén emelkedtek s 189.319 frt 25 krt tettek. A folyó évben azonban már a XIV. kötet jelent meg és azon biztos reménynek adott kifejezést az igazgatóság, hogy ez általános elismerésben részesülő és fontos kulturális missziót teljesitő nagy munkát még ez év folyamán teljesen be fogja fejezhetni. A mult év nyereség-számlája 140.458 frt 22 kr. eredményt mutatott fel, ebből a tiszti fizetések, adók, kamatok és költségekre eső 52.719 frt 43 kr., a leirásokra és értékcsökkenésekre forditandó 37.852 frt 67 kr. levonása után 49.886 frt 12 kr tiszta nyereség marad. Ebből tartalékalapra 5% 2.494 frt 30 kr, az igazgatóság jutaléka fejében 12% 5.986 frt 33 kr, a társasági hivatalnokok jutaléka fejében 3% 1.496 frt 58 kr utalandó ki és igy a fenmaradó 39.908 frt 91 kr, a mult évről fenmaradt nyereség-áthozattal 483 frt 33 kr, összesen 40.392 frt 24 kr áll a közgyülés rendelkezésére. Ez összegnek mikénti felosztását illetőleg javasolja az igazgatóság, hogy a felügyelő-bizottságnak tiszteletdijra 1200 frt, külön tartalékalapra 2000 frt, 6% osztalékra (szelvényenkint 12 frt) 36.000 frt utaltassék ki, a fennmaradó 1192 frt 24 kr pedig a jövő évi számlára vitessék át. A közgyülés a felügyelőbizottság jelentésének meghallgatása után az igazgatóság javaslatait elfogadta, a szelvények beváltását junius hó 1-ére elrendelte és a felmentvényt ugy az igazgatóságnak, mint a felügyelő bizottságnak is egyhangulag megadta. Végül a felügyelő bizottságba beválasztattak *Ágoston* József, *Koppély* Géza, *Révai* Leo (uj) rendes és *Wellisz* Alfréd (uj) póttag.

Budapesti konzum-sertésvásár.

Budapest, május 15. (A budapesti közvágóhid marhavásár igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A ferenczvárosi petroleum-raktárnál levő fő- és székvárosi konzum-sertésvásár árjegyzése.

Nap	Erkezett: hány wag.	Erkezett: hány drb	Elszállittat.: budapesti fogyasztásra	Elszállittat.: Vidékre	Elszállitatlan visszamaradt	1895. évi julius 3-tól érkezett összesen	Napi árak: 250—280 kigr. sulyban	Napi árak: 300—380 kigr. sulyban	Napi árak: malacz	Különfélék
május 8.	—	279	126	22	232	—	53—55	53—55	—	—
„ 10.	—	520	182	94	214	—	50—54	50—54	—	—
„ 11.	—	227	322	57	87	—	52—54	52—54	—	—
„ 12.	-	286	286	65	262	—	52—54	52—54	—	—
„ 13.	-	431	382	85	226	—	50—54	50—54	—	—
„ 14.	-	627	464	99	273	—	50—54	50—54	—	—
„ 15.		37	132	25	152	—	53—55	53—55	—	—

Napirend: 1897. május 17.

Naptár: Hétfő, május 17. Róm. kath. Paskál. — Prot: Paskál. — Görög-orosz: (május 5.) Treue. — Zsidó: Ijár 15. Scheni bjt. — **Nap kél:** 4 óra 5 perczkor, **nyugszik:** 7 óra 16 perczkor. — **Hold kél:** 8 óra 13 perczkor este, **nyugszik:** 4 órakor reggel.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órától 5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad reggel 8 órától 10-ig.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor a régi városházán.

A szabadelvü párt értekezlete esti 7 órakor.

Nemzeti muzeum, természetrajzitár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Deák-mauzoleum a kerepesi-utitemetőben nyitva d. u. 1 órától 5-ig.

Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16. Rózsa-tér sarkan, nyitva egész nap.

A Feszty-társaság körkép-palotájában (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* óriási körkép. Látható reggeli 9 órától esti 8 óráig, az esti órákban villamvilágitásnál. Belépődij 50 kr., gyermekjegy 30 kr.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

A kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Ifj. Dumas Sándor. Forditotta: Szemere Attila.

Személyek:

Duval Armand — Mihályfi
Duval Georges — Bercsényi
Riux Gaston — Császár
Saint Gaudens — Gabányi
Gustave — Dezső
Giray gróf — Hetényi
Varville — Gyenes
Az orvos — Mészáros
Arthur — Faludi
Egy bizományos — Paulay
Valentin — Narcziss
Jean — Deák
Gauthier — P. Márkus

Kezdete 7½ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

A májusi bor.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta Davis Gusztáv. Forditották Rainer Ferencz és Sebők Zsigmond. Zenéjét szerzette Strausz János.

Személyek:

Heffele Kristóf — Kassai
Malvina — Csatai Zsófi
Frida — Bárdi Gabi
Geriusz — Solymosi
Herder Paulina — Küry Klára
Müller Erazmus — Tollagi
Holdlein — Komáromi
Danner — Ujvári
Agáta — Szöcs Kata
Pauperitz — Sántha
Grethe — Vedress G.

Kezdete 7½ órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

Zárva.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

Trilby.

Szinmü 4 felv. Georges du Maurier után irta: Taul M. Potter. Forditotta: Fái J. Béla.

Személyek:

Trilby O' Ferral — Delli Emma
Tolbot Wynne — Molnár L.
Alex. Mc. Alister — Ráthonyi
William Bagot — Tapolczai
Rochenmartel — Szerémy
Th. de Lafarce — Balassa
Svengali — Fenyvesi
Gecko — Beregi O.
Vinardné — Nikó Lina
Antony — Gyöngyi
Lirimer — Sziklai K.
Rev. Thomas — Hegedüs
Mrs. Bagot — Hunyadi
Kaw — Kazalitzky
Durien — Váradi
Vincent — Kassay
Claire — Berzétei
Marguerite — Pécsi Paula
Rose — Bálint Róza
Angèle — Nógrádi
Honorine — Bán N.
Philippine — Munkácsi

Kezdete 7½ órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest, 1897. május 16-án

Zárva.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Budapest, 1897. május 17-én.

A kikapós férjek.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Radó Károly.

Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Budapest, 1897. május 17-én.

A koldusdiák.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Kedden* Bajazzók. — A piros czipő. *Szerdán* Jancsi és Juliska. — Babatündér. *Csütörtökön* A bibliás ember. *Pénteken* Az orsz. magy. kir. zenemüvészti akadémia operai tanfolyamának évzáró vizsgálata. *Szombaton* A hugonották. *Vasárnap* A parasztbecsület — A piros czipő.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden* Szerafina, *Szerdán* Századvégi leányok. *Csütörtökön* A nagymama. — *Pénteken* Nóra. *Szombaton* Egy millió. *Vasárnap* Egy millió.

A népszinház játékrendje: *Kedden* A gyimesi vadvirág. *Szerdán* Májusi bor. — *Csütörtökön* A gyimesi vadvirág. — *Pénteken* Májusi bor. *Szombaton* A szultán. *Vasárnap* A toloncz.

A vigszinház játékrendje: *Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton* Trilby. *Vasárnap,* délután: Arthur kalandjai, este Trilby.

Tavaszi nemzetközi kiállitás

az uj-mücsarnokban, az Andrássy-ut végén.

1897. április 15-től, 1897. junius 15-ig.

Nyitva reggel 9-től délután 6óráig, csütörtökön este 7-től 12-ig villamvilágitás mellett és

sétahangverseny.

Buffet. 30595 **Buffet.**

Belépő-dij egy korona. Vasárnap délután 1 órától 20 kr.

A földalatti vasut állomásain kedvezményes áru jegyek kaphatók.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Balogh Károly** ismert s kedvelt zenekarajátszik **Kezdete 8 órakor**

KREMBSER CZIRKUSZ

(az állatkertben.)

Ma hétfőn este fél 8 órakor

8 orosz fekete csődör, elővezeti az igazgató. Krembser Annuska és Hedwig a két kis drótkötélmüvésznő. **Mr. James Fillis „Germinal“-lal. Balletbetét, tánczolja 30 hölgy. Cserkesz-négyes.** lovagolja 6 hölgy és 6 ur. **Villand fivérek,** az utólérhetlen bohóczok. **Senora Dolinda de la Plata,** Spanyolhon csillaga. **Mr. Cheevers** eredeti angol Auguszt. Bövebbet a napi falragaszok. **Egyedüli jegy előre-eladás Patzik Kertész Luiza** trafikjában, Szervita-tér reggel 9-től d. u. 5-ig. **Naponkint este fél 8 órakor előadás.** 30832

ŐS-BUDAVÁRA

Ma hétfőn május 17-én a világhirü **Ponchery és Niagara kötéltánczosok** 2-szeri fellépte. **„The 3 Sisters Walton“**, angol ének- és tánczcsoport 3-szori fellépte. **„Rayad“ burlesque komikus akrobata társaságnak** 3-szori fellépte. **Goltz Reinhold, drótkötéltánczos** 2-szeri fellépte. **A magyar daltársulat** 4-szeri fellépte. **Spanyol és olasz utczai énekesek és tánczosok. A „Berlini symphonikusok hangversenye. Katona- és czigány-zene. Valamennyi a nyilt szinpadokon belépő dij nélkül. Kedvezőtlen idő esetén elegendő fedett helyiség.**

Belépő dij: esti 6 óráig 20 kr., ezentul 30 kr.

Megjelent

óriási sikert ért zenei ujdonság

„A KÉK ASSZONY“.

Operette, szerzé VARNEY L.

A teljes zene 2 füzetben ének és zongorára magyar szöveggel ára füzetenkint **1 frt 50 kr.** — **3 frt** beküldésénél bérmentve, különben utánvéttel küldi 30585

az EGYETÉRTÉS kiadóhivatala

Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8.

SOMOSSY Konstantinápoly Mulatója Budapesten.

Biztos

megnyitás május 20-án

teljesen eredeti müsorral.

A propeller és **omnibuszok** menetrendje a megnyitás előtt közöltetni fog.

Értesités a kerékpározó uraknak! Az e hónap 15-ére megállapitott **kerékpár-korzó** e hó 20-án tartatik meg. Elindulás 5—6 órakor a „Somossy-Mulató“-tól.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon

Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.

Ma hétfőn második fellépte: **„Tortakoff“** a hires orosz csoportnak. Toábbá a csász. japáni csoportnak **Nishihama-Matzui. Miss Foy** a legjobb szerpentin-tánczosné. **Cee-Mee,** versenytárs nélkül álló tornász-csoport. **4 Elington nővér,** angol ének- és táncz-csoport. **Mayos-társulat. Turner nővérek. The Gaetanos Ollous Trio,** zene-excentricusok. **Nagy hölgy ének-egyveleg „Az olympi honvédek“,** nagy zene-bohózat Rosenzweigtől. — Továbbá az összes müerők.

A kávéházi téli kertben reggel 3 óráig **Munczy Lajos** zenekara játszik. — Egyedüli elővételi jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38. szám.

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-utcza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje **VI. ker., Teréz-körut 54. szám.**

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje **Andrássy-ut 51.** (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje **József-körut 50. sz.,** (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje **IV. Petőfi-tér 3. szám.**

Toldi Lajos könyvkereskedése **Buda, II., Fő-utcza 2. szám,** valamint minden **hirdetési iroda.**

„Elemér.“

Levélkéd vettem, áldjon Isten jóságodért, Budapesten vagyok a helyzet nghgzsgeglvgi kpzarm. Czimem: Mdeydo DeodoésJdodagk bdnk edzadszdtl osztály, Erzsébet-tér 9. sz. Ölel sirig hü Cid 5222

Felkérem

azon urhölgyet, kit szombat este a Petánovits-féle (Pschorrbräu) vendéglőben az Egyetértésre figyelmessé tettem, ha lehet, vasárnap délután 3 órakor a Muzeum-kertbe megjelenni sziveskednék; ha nem lehet, ugy kérem nagyon vagy e lapban, vagy „Poste-restante“ közölni, hol és mikor lehet szerencsém? 5318

Aranyos.

Kétségbe vagyok esve, mert közbejött akadályok folytán pár napra el kell halasztanom hazautazásomat. De elutazása előtt még látnom kell, mert különben nincsen nyugalmam. De legyen bármiképen, én mindig tántorithatlan hive leszek. Adieu drága lény — irjon **50.** 10481

Házasság.

Egy 49 éves, pestmegyei, református, barna, özvegy ember, birtokos, iparos, 18,000 forint vagyonnal, 2000 forint évi jövedelemmel, nősülni óhajt egy tisztességes családból származó, szolid és szerény igényü, igen tisztességes, 35-től 45 éves hajadonnal vagy gyermektelen özvegy nővel, kinek harmadrésznyi vagyona volna. Ajánlatok **„Nyugodt jövő“** jeligével e lap kiadóhivatalába küldendők. Csak teljes czimü levelek vétetnek figyelembe. 10473

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 30507

20 hektó

fajszőlőbor eladó. Czim a kiadóhivatalban. 30903

Festő üzlet

5—6000 frt évi forgalommal, olcsó házbérrel, tulajdonos betegsége miatt 4000 frtért eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5285

Budapest melletti

Szent-Mihályon, 4 drb egyenkint 250 □-öl nagyságu, egymás mellett fekvő üres házhely, egyenkint vagy egészben, más vállalat miatt, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban 5316

Baross-utczában

egy emeletes sarok bérház telek 200 □-öl, jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5317

Vétel.

Egy kevéssé használt, de jó karban levő

takaréktüzhely

megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek **„Tüzhely“** jelige alatt. 5310

Használt tolószék

megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 5320

Alkalmazást keres.

Mükertész,

38 éves, nős, tevékeny, megbizható virág-, konyha- és gyümölcsfakertész, érti a szőlőszetet, kertalakitásban szakértő, mielőbbi belépésre helyet keres. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 5305

Fővárosi

fiatal ember, (hivatalnok) oly vidéki alkalmazást keres, mely mellett önmüvelődésre is szánhat időt. Levelet **„Vidékre vágyó“** jeligével kérek. 5300

Gazdatiszt

állást változtatni kiván, 46 éves, nős, gyermektelen, róm. kath., a gazdaság minden néven nevezendő ágazataiban tökéletes szakavatottsággal birok, dohány-, répatermelések és állattenyésztésben is tökéletes jártassággal birok, mit bizonyitványaim is igazolnak, miért is tiszta lélekkel hivatkozom főnökömre, kinél mint meghatalmazott intéző 8 évig szolgáltam, melyről igen jó bizonyitványnyal rendelkezem. Igényeim szerények. Földkezelést, szikes foltok javitását elvállalom. Szükségkép 1000 frt biztositékot teszek. Leveleket a kiadóhivatal továbbit **„M. R.“** jeligével. 10465

Csinos fiatal leány

helybeli előkelő üzletben szeretne mint pénztárnoknő vagy elárusitónő alkalmazást nyerni (kávéházak kizárva). Jó ajánlatokkal rendelkezik. Szives kérdezősködéseket **„Tisztességes“** jeligével e lap kiadóhivatalába kér. 10486

Alkalmazást nyer.

Egy vidéki pénzintézet

oly bankhivatalnokot keres, ki a részletiv üzletben is kellő jártassággal bir. Az eddigi müködést feltüntető ajánlatok **„Bankhivatalnok“** jelige alatt e lap kiadóhivatalához czimzendők. 5314

Tanoncz

vidéki jobb családból származó füszer- és vasüzletben felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 5313/b

Főgépész,

ki gőzeke kezelésében is jártas és ki képes egy nagy gazdaságban levő összes gépek üzemben tartására és nagyobb szabásu munkák készitésére, azonnal, legkésőbb julius 1-ére alkalmazást nyerhet. Évi fizetés készpénz 500 frt, természetbeni lakás, fütés, világitás és a megfelelő naturalé. Ugyszintén egy **vasuti előmunkás,** ki a mezei vasutak épitésében és fentartásánál gyakorlattal bir, azonnal alkalmazást nyerhet, fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok: **Kövendy Domokos** macsi uradalmi főtiszt czimére Macs per Debreczen küldendők. 30937

Gépészmérnök

kerestetik előkelő gépgyárhoz, a ki az általános gépépités terén jártas és önállóan szerkeszteni képes. Ajánlatok életrajzi adatokkal, bizonyitvány-másolatokkal, fizetésigény és a belépési idő megjelölésével e lap kiadóhivatalához **„G. 20“** jegy alatt intézendők. 10468

Lakás és bérlet.

Lakást keresek

1897. november hó 1-ére, a pesti oldalon, 4—5 szoba és mellékhelyiséggel, kerthasználattal. Czim a kiadóhivatalban. 5290

Különféle.

Ajtó és ablakok

minden formában és nagyságban teljesen felvasalva olcsó ár mellett szállittatnak.

WIENER A. utóda, Budapest, Üllői-ut 77. 30660

CHOCOLAT MENIER

Legnagyobb gyár a világon.

Napi eladás 50.000 kilo.

Kapható minden füszer- és csemege-üzletben. 28661a

Csuz és köszvény

csuzos fej- és fogszaggatások, hülési és ficzamodási valamint fagydaganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevü gyógyszer, melynek üvege 50 kr., vagy 1 frtért, minden gyógyszertárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kisérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el. 30895

Vérszegénység és sápkór

gyenge gyermekek erősitésére kitünő hatásu és pompás izü szer a **Tokaji China vasbor,** mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügyminiszteri engedélylyell láttatott el. Kis üveg 1 frt 60, nagy 3 frt.

KRIEGNER GYÖRGY gyógyszertára a „Magyar koronához“

Budapest, Calvin-tér.

Hévizi gyógyfürdő.

Keszthely vasuti állomás.

Kénes Héviz (megnyitás május 1-től szeptember végéig) iszapkorpával.

Világszerte ismeretes fürdő gyógyulást nyujt csuz, köszvény, csont-izület és közbántalmaknál, csonttörés, csontszu. Neuralgia (Ischias), görvélykór oly eseteknél is, a melyek már sehol sem voltak gyógyithatók. Masszirozás, masszirozó terem, hozzáértő masszirozóval. 30941

Prospektust kivánatra ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Látta-e már a

VASÁRNAPI LAPOK

valamelyik számát?

Ha még nem látta kérjen belőle mutatványszámot!

A „Vasárnapi Lapok“

a legdiszesebb és legtartalmasabb szépirodalmi képes hetilap.

Főszerkesztője: **Beniczkyné Bajza Lenke.**

A „Vasárnapi Lapok“-at az Egyetértés előfizetői kedvezményes áron kapják:

Egész évre 8 frt helyett . . . . . 6 forintért.
Fél évre 4 frt helyett . . . . . 3 forintért.
Negyedévre 2 frt helyett . . . . . 1 frt 50 krért.

Az előfizetés az Egyetértés kiadóhivatalához küldendő.

KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV.

Sz. Hilaire Josefa, Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsi, Moesz Gézáné, özv. Gyöngyössy Sámuelné, Zemplényi Szabó Antalné nyomán szerkesztette

Zemplényi Szabó Antonia.

Függelék:

A magyar gazdasszony kincstára

Hatodik,

négy szinezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bővitett kiadás.

Nagy negyedrétü 583 lapon, a legdiszesebb kiállitásban.

Ára füzve csak 1 frt 80 kr.

Tartós félvászonkötésben, szinnyomatu-táblával 2 frt. — Diszkötésben 3 frt.

E legjobb és legterjedelmesebb

valódi magyar szakácskönyv

az 560 oldalra terjedő kötet közel 1500 étel s egyéb receptet vagy tárgyat tartalmaz a mi által

minden háziasszonyra igazi nélkülözhetlen kincscsé válik!

Épp ugy az egyszerü polgári, mint a legelőkelőbb uri háztartás czéljainak a legkitünőbben megfelel. Rendkivül dus tartalmából szük kivonatban a következőket emeljük ki:

ELSŐ RÉSZ: A szakács müvészet előcsarnoka. **Első szakasz:** Általános előismeretek. — **Második szakasz** 3 osztályban: Ételek az állat-, növény- és ásványországból. Tizenhárom rendben. — **Harmadik szakasz:** Az étanyagok előleges elkészitése, a főzés vagy sütés előtt. stb. — **Negyedik szakasz:** A feldarabolás; az asztal elrendezése, az asztalkendő müvészies összehajtása.

MÁSODIK RÉSZ: Gyakorlati szakácskönyv. **Első osztály:** A levesekről, husleves hatvan-féle, böjti leves huszonkét-féle. A leves utáni ételekről husnapokon, harmincznyolcz-féle, böjti előételek huszonkét-féle. — **Második osztály:** A marhahusról, a mártásokról, a főzelékekről, összesen hatvannyolcz reczept. — **Harmadik osztály:** A különféle becsináltakról, u. m. a becsinált szárnyasokról, a borju és borjubecsináltakról és vagdalékokról; a marhahus-, juhhus-becsináltakról, rostélyos-, czomb- és aszpikról. A halakról, békákról és szárcsákról s teknősbékákról, összesen százharmincznégy reczept. — **Negyedik osztály:** A különböző tésztákról és pástétomokról. A különböző kókokról és pépekről. A lepények, rétesek és vegyes tésztás ételekről. Zsirban kisütött tésztákról. Az élesztős tésztákról. A gyümölcs étkekről; összesen kétszázharmincznyolcz reczept. — **Ötödik osztály:** A különféle pecsenyékről, befőttekről és salátákról, összesen ötvenkilencz reczept. — **Hatodik osztály:** A különféle tortákról és apró süteményekről. A czukrász süteményekről, összesen százhuszonkét reczept. — **Hetedik osztály:** A kocsonyákról, crémekről, habos tejről, fagylaltról, geléeről, marmaládokról, berakott és befőzött gyümölcsökről; a hideg és meleg italokról, összesen százhetvenkilencz reczept. A tulajdonképeni magyar ételek hozzá való étlapokkal, összesen kilenczvenhat reczept.

HARMADIK RÉSZ: A magyar gazdasszony kincstára. **Első osztály:** A butorok és házi eszközök tisztitása. A férgek, bogarak és ártalmas állatok kiirtásáról. Folttisztitás. A házi festő és diszmosónő, összesen száznegyvenhárom reczept. — **Második osztály:** Pipere és szépitő könyv Kályha-fénymáz és füstölő szerek készitése, összesen hatvanhárom reczept. — **Harmadik osztály:** Eczet és élesztő készités, összesen harminczöt reczept. — **Negyedik osztály:** Különféle étszerek fentartásáról és megjavitásáról. Különféle hasznos jegyzetek a mindennapi házi életből. A szobai énekes madarakkal való bánásmód és azok legkedveltebb fajai, összesen nyolczvan reczept vagy tárgy. — **Ötödik osztály:** A házi orvos, összesen száznyolczvanöt reczept. — **Függelék:** Mérték és pénzszámitás.

Megrendelhető és kapható az „Egyetértés“ kiadóhivatalában Budapesten, a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb dijakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% czitrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, **minden** talajra alkalmas trágyaszer, különösen sovány talajok javitására, kitünő hatásu az öszes gabnanemüek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja **az összes szuperfoszfátokat.**

A czitrátban oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netaláni hiányt megtéritünk.

Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágositással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasmüvek prágai foszfátliszt eladási-irodájának vezérképviselősége a magyar korona orsz. területén

Kalmár Vilmos

Budapest, Erzsébet-körut 34. sz. 29476

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban, Papnövelde-utcza 8. sz.

HEKTOGRÁF! Javitott másoló-készülék.
HEKTOGRÁF-ANYAG.
HEKTOGRÁF-TINTA.

Levél- és számla-rendezők, bibliorhaptes. Képes árjegyzékek, hektografált lenyomatok **ingyen** és **bérmentve.** 30262

Josef Lewitusz Wien, I., Franzensring 20.

Kapható: **RIGLER JÓZSEF EDE urnál**

Erzsébet-tér 19. **BUDAPEST,** Kecskeméti-utcza 13.

Olcsó!

Friedrich Bruno Andrieu's Söhne

30249 **Bruck a/M.**

vas, aczélmü és drót-ipar.

Közönséges tüskés aczéldrót.

Szab. négyhegyü Simplexdrót m.-osztr. szab. sz. 42/1351

Kerités hez való drótok és fonatok, czinezett tüskés aczéldrótok és mint ujdonságok:

Simplex tüskés aczéldrótok.

Tartós!

Gummi

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.—6.—
Capottes americans (rövid)	2.—5.—
Párisi női szivacska	2.—6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetővel	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelék **„Diana öv“** minden hölgynek nélkülözhetlen!	3.50—5.—
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 30506

KELETI J. csász. és királyi szab. kötszergyártó. **Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.**

Árjegyzék ingyen zártboritékban.

Déli vasut.

Közvetlen kocsik Budapest déli vasutról.

A téli menetrendben azaz 1896. évi október hó 1-től 1897. évi április hó 30-ig, **Budapest déli vasuti pályaudvarnál és viszont** naponta a következő I. és II. osztályu közvetlen személykocsik közlekednek a gyorsvonatoknál:

Budapest d. v.—Meran és viszont Pragerhof—Marburg—Franzensfeste-n át.

Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Meranba 3 „ 30 „ d. u.

Menettartam: 19¾ óra.

Ind. Meránból 2 óra 29 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 10 „ d. e.

Menettartam 19¾ óra.

Ezen kocsik minden gyorsvonatokra érvényes I. és II. oszt. menetigazolványokkal, valamint csoportositható menetjegyfüzetekkel is, melyek megrendelésre ugy Budapest d. v.-on, mint Meranban válthatók, igénybe vehetők.

Budapest d. v.—Velencze (Venezia) **és viszont** Pragerhof—Nabresina—Cormons-on át.

Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Velencze 2 „ 15 „ d. u.

Menettartam: 18½ óra.

Ind. Velencze 2 óra 20 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 10 „ d. e.

Menettartam: 19¾ óra.

Ezen közvetlen kocsik minden gyorsvonatokra érvényes I. és II. osztályu menetigazolványnyal használhatók.

Budapest d. v. pályaudvaron Velenczébe közvetlen menetjegyek adatnak ki, melyek a déli vasut vonalán (Budapest—Pragerhof—Cormons) 25 kgr. podgyász-szabadsulyra adnak igényt.

Az utazás Ausztria-Magyarországban egyszer megszakitható.

A fenti menetjegyek ára Budapest d. v.—Velencze: I. oszt. 102·20 frank; II. oszt. 75·65 frank.

Budapest d. v.—Fiume és viszont Pragerhof—Szt.-Péter-en át.

a) Ind. Budapest d. v. 7 óra — p. reg.
Érk. Fiume 9 „ 2 „ este.

Menettartam: 14 óra.

b) Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Fiume 9 „ 50 „ d. e.

Menettartam: 14 óra.

a) Ind. Fiume 7 óra 50 p. reg.
Érk. Budapest d. v. 9 „ 40 p. este.

Menettartam: 13¾ óra.

b) Ind. Fiume 7 óra 35 p. este.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 10 „ d. e.

Menettartam: 14½ óra.

Budapest d. v.—Trieszt és viszont Pragerhofon át.

Ind. Budapest d. v. 7 óra 45 p. este.
Érk. Trieszt 9 „ 25 „ d. e.

Menettartam: 13½ óra.

Ind. Trieszt 8 óra 5 p. este.
Érk. Budapest d. v. 10 „ 10 „ d. e.

Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v.—Pakrácz-Lipik és viszont Kanizsa—Barcson át.

Ind. Budapest d. v. 9 óra 25 p. este.
Érk. Pakrácz-Lipik 1 „ 20 „ d. e.

Menettartam: 16 óra

Ind. Pakrácz-Lipik 2 óra 50 p. d. u.
Érk. Budapest d. v. 6 „ 29 „ reg.

Déli vasut.

Hirdetmény.

Az idei **fürdőévad** tartama alatt f. é. május hó 1-től fogva szeptember hó végéig Budapest déli vaspályáról, Budapest k.-p.-u.-ról, Budapest Kelenföldről, Székesfehérvárról és Kanizsáról rendkivül mérsékelt áru I., II. és III. osztályu, az egész évadra, azaz szeptember hó 30-ig érvényes **menettérti jegyek** adatnak ki Siófokra, Szántodra, Balatonföldvár m. h.-re, Szemesre, Boglárra, Fonyód-fürdőtelepre és Balaton-Szt.-Györgyre, továbbá (Siófokon át) Balatonfüredre, Almádira, Kenesére s (Bogláron át) Révfülöpre, Badacsonyra és vissza. Ezen menettérti jegyek alapján a podgyász a fentnevezett vasuti- és gőzhajózási állomásokra, valamint viszont közvetlenül továbbittatik, mely továbbitásnál a déli vasut vonalát illetőleg jegyenkint 25 kg. podgyászszabadsuly engedélyeztetik.

Ezenkivül a fürdőévad tartama alatt Budapest d. v. és Siófok közötti forgalomban **időleges jegyek** adatnak ki, a melyek ára: egy hóra I. oszt. 52 frt, II. oszt. 38 frt, az egész fürdőévadra I. oszt. 128 frt, II. oszt. 94 frt.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nőbajokat, a legmakacsabb **bőrbetegségeket,** valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeképp létrejött **hátgerinczbajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos.

Rendelő intézet: Budapesten, Váczi-körut 4., I. em. bejárat a lépcsőnél. 30220

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.

Budapesti konzum-sertésvásár.

Budapest, május 15. (A budapesti közvágóhid marhavásár igazgatóságának jelentése az *Egyetértés* számára.) A ferenczvárosi petroleum-raktárnál levő fő- és székvárosi konzum-sertésvásár árjegyzése.

Nap	Érkezett: hány wag.	Érkezett: hány drb	Elszállittat.: budapesti fogyasztásra	Elszállittat.: Vidékre	Elszállittatlan visszamaradt	1895. évi julius 3-tól érkezett összesen	Napi árak: 250—280 kilgr. sulyban	Napi árak: 300—380 kilgr. sulyban	Napi árak: malacz	Különfélék
május 8.	—	279	126	23	232	—	53—55	53—55	—	—
„ 10.	—	520	182	94	214	—	50—54	50—54	—	—
„ 11.	—	227	322	57	87	—	52—54	52—54	—	—
„ 12.	—	286	286	65	262	—	52—54	52—54	—	—
„ 13.	—	431	382	85	226	—	50—54	50—54	—	—
„ 14.	—	627	464	99	273	—	50—54	50—54	—	—
„ 15.		37	132	25	152	—	53—55	53—55	—	—

Napirend: 1897. május 17.

Naptár: Hétfő, május 17. Róm. kath. Paskál. — Prot: Paskál. — Görög-orosz: (május 5.) Treue. — Zsidó: Ijár 15. Seheni bjt. — Nap kél: 4 óra 5 perczkor, nyugszik: 7 óra 16 perczkor. — Hold kél: 8 óra 13 perczkor este, nyugszik: 4 órakor reggel.

A kereskedelmi miniszter fogad d. u. 4 órától 5-ig.

A pénzügyminiszter fogad délután 4 órakor.

A horvát miniszter fogad reggel 8 órától 10-ig.

A főváros magánépitési bizottságának ülése d. u. 5 órakor az uj városházán.

A főváros pénzügyi és gazdasági bizottságának ülése d. e. 10 órakor a régi városházán.

A szabadelvü párt értekezlete esti 7 órakor.

Nemzeti muzeum, természetrajzitár, nyitva d. e. 9-től d. u. 1 óráig. Többi tárai megtekinthetők 50 kr. dij mellett.

Deák-mauzoleum a kerepesi-utitemetőben nyitva d. u. 1 órától 5-ig.

Az 1848—49-iki Kossuth-muzeum Duna-utcza 16. Rózsa-tér sarkan, nyitva egész nap.

A Feszty-társaság körkép-palotájában (városliget) *Krisztus a keresztfán és Jeruzsálem* óriási körkép. Látható reggeli 9 órától esti 8 óráig, az esti órákban villamvilágitásnál. Belépődij 50 kr., gyermekjegy 30 kr.

SZINHÁZAK és MULATSÁGOK.

NEMZETI SZINHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

A kaméliás hölgy.

Dráma 5 felvonásban. Irta: Ifj. Dumas Sándor. Forditotta: Szemere Attila.

Személyek:

Duval Armand	Mihályfi
Duval Georges	Bercsényi
Riux Gaston	Császár
Saint Gaudens	Gabányi
Gustave	Dezső
Giray gróf	Hetényi
Varville	Gyenes
Az orvos	Mészáros
Arthur	Faludi
Egy bizományos	Paulay
Valentin	Narczisz
Jean	Deák
Gauthier	P. Márkus

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

NÉPSZINHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

A májusi bor.

Nagy operette 3 felvonásban. Irta Davis Gusztáv. Forditották Rainer Ferencz és Sebők Zsigmond. Zenéjét szerzette Strausz János.

Személyek:

Heffele Kristóf	Kassai
Malvina	Csatai Zsófi
Frida	Bárdi Gabi
Geriusz	Solymosi
Herder Paulina	Küry Klára
Müller Erazmus	Tollagi
Holdlein	Komáromi
Danner	Ujvári
Agáta	Szöcs Kata
Pauperitz	Sántha
Grethe	Vedress G.

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

Zárva.

VÍG-SZINHÁZ.

Budapest, 1897. május 17-én.

Trilby.

Szinmű 4 felv. Georges du Maurier után irta: Taul M. Potter. Forditotta: Fái J. Béla.

Személyek:

Trilby O' Ferral	Delli Emma
Tolbot Wynne	Molnár L.
Alex. Mc. Alister	Ráthonyi
William Bagot	Tapolczai
Rochenmartel	Szerémy
Th. de Lafarce	Balassa
Svengali	Fenyvesi
Gecko	Beregi O.
Vinardné	Nikó Lina
Antony	Gyöngyi
Lirimer	Sziklai K.
Rev. Thomas	Hegedüs
Mrs. Bagot	Hunyadi
Kaw	Kazalitzky
Durien	Váradi
Vincent	Kassay
Claire	Berzétei
Marguerite	Pécsi Paula
Rose	Bálint Róza
Angéle	Nógrádi
Honorine	Bán N.
Philippine	Munkácsi

Kezdete $7^1/_2$ órakor.

KISFALUDY SZINHÁZ

Budapest, 1897. május 16-án

Zárva.

VÁROSLIGETI SZINKÖR.

Budapest, 1897. május 17-én.

A kikapós férjek.

Énekes bohózat 3 felvonásban. Irta Radó Károly.

Kezdete 7 órakor.

BUDAI SZINKÖR.

Budapest, 1897. május 17-én.

A koldusdiák.

Operette 3 felvonásban.

Kezdete 7 órakor.

Szinházi játékrendek.

A magy. kir. operaház játékrendje: *Kedden* Bajazzók. — A piros czipő. *Szerdán* Jancsi és Juliska. — Babatündér. *Csütörtökön* A bibliás ember. *Pénteken* Az orsz. magy. kir. zeneművészeti akadémia operai tanfolyamának évzáró vizsgálata. *Szombaton* A hugonották. *Vasárnap* A parasztbecsület — A piros czipő.

A nemzeti szinház játékrendje: *Kedden* Szerafina, *Szerdán* Századvégi leányok. *Csütörtökön* A nagymama. — *Pénteken* Nóra. *Szombaton* Egy millió. *Vasárnap* Egy millió.

A népszinház játékrendje: *Kedden* A gyimesi vadvirág. *Szerdán* Májusi bor. — *Csütörtökön* A gyimesi vadvirág. — *Pénteken* Májusi bor. *Szombaton* A szultán. *Vasárnap* A toloncz.

A vigszinház játékrendje: *Kedden, szerdán, csütörtökön, pénteken, szombaton* Trilby. *Vasárnap*, délután: Arthur kalandjai, este Trilby.

Tavaszi nemzetközi kiállitás

az uj-mücsarnokban, az Andrássy-ut végén.

1897. april 15-től, 1897. junius 15-ig.

Nyitva reggel 9-től délután 6 óráig, csütörtökön este 7-től 12-ig villamvilágitás mellett és sétahangverseny.

Buffet. 30595 **Buffet.**

Belépő-dij egy korona. Vasárnap délután 1 órától 20 kr.

A földalatti vasut állomásain kedvezményes áru jegyek kaphatók.

HUNGARIA SZÁLLODA 2080

Ma este az étteremben **Balogh Károly** ismert s kedvelt zenekara játszik **Kezdete 8 órakor**

KREMBSER CZIRKUSZ

(az állatkertben.)

Ma hétfőn este fél 8 órakor

8 orosz fekete csődör, elővezeti az igazgató. Krembser Annuska és Hedwig a két kis drótkötélmüvésznő. **Mr. James Fillis „Germinal"**-lal. **Balletbetét, tánczolja 30 hölgy. Cserkesz-négyes.** lovagolja 6 hölgy és 6 ur. **Villand fivérek**, az utólérhetlen bohóczok. **Senora Dolinda de la Plata**, Spanyolhon csillaga. **Mr. Cheevers** eredeti angol Auguszt. Bővebbet a napi falragaszok. **Egyedüli jegy elöre-eladás** Patzik Kertész Luiza trafikjában, Szervita-tér reggel 9-től d. u. 5-ig. **Naponkint este fél 8 órakor előadás.** 30832

ŐS-BUDAVÁRA

Ma hétfőn május 17-én a világhirü **Ponchery és Niagara kötéltánczosok** 2-szeri fellépte. **„The 3 Sisters Walton"**, angol ének- és táncz-csoport 3-szori fellépte. **„Rayad" burlesque komikus akrobata társaságnak** 3-szori fellépte. **Goltz Reinhold, drótkötéltánczos** 2-szeri fellépte. **A magyar** daltársulat 4-szeri fellépte. **Spanyol és olasz utczai énekesek és tánczosok. A „Berlini symphonikusok hangversenye. Katona- és czigány-zene. Valamennyi a nyilt szinpadokon belépő dij nélkül. Kedvezőtlen idő esetén elegendő fedett helyiség.**

Belépő dij: esti 6 óráig 20 kr., ezentul 30 kr.

Megjelent

óriási sikert ért zenei ujdonság

„A KÉK ASSZONY".

Operette, szerzé VARNEY L.

A teljes zene 2 füzetben ének és zongorára magyar szöveggel ára füzetenkint **1 frt 50 kr.** — **3 frt** beküldésénél bérmentve, különben utánvéttel küldi 30585

az EGYETÉRTÉS kiadóhivatala

Budapest, IV., Papnövelde-utcza 8.

SOMOSSY

Konstantinápoly Mulatója Budapesten.

Biztos megnyitás május 20-án

teljesen eredeti müsorral.

A **propeller** és **omnibuszok** menetrendje a megnyitás előtt közöltetni fog.

Értesités a kerékpározó uraknak! Az e hónap 15-ére megállapitott **kerékpár-korzó** e hó 20-án tartatik meg. Elindulás 5—6 órakor a „Somossy-Mulató"-tól.

Somossy-Mulató

Nagymező-utcza 17. szám.

431. telefon. Iroda: Mozsár-utcza 5. 431. telefon

Kezdete 8 órakor. Vége 12 órakor.

Ma hétfőn második fellépte: **„Tortakoff"** a hires orosz csoportnak. Toábbá a csász. japáni csoportnak **Nishihama-Matzui. Miss Foy** a legjobb szerpentin-tánczosné. **Cee-Mee**, versenytárs nélkül álló tornász-csoport. **4 Elington nővér**, angol ének- és táncz-csoport. **Mayos-társulat. Turner nővérek. The Gaetanos Ollons Trio**, zene-excentricusok. **Nagy hölgy ének-egyveleg „Az olympi honvédek"**, nagy zene-bohózat Rosenzweigtől. — Továbbá az összes müerők.

A kávéházi téli kertben reggel 3 óráig **Munczy Lajos** zenekara játszik. — Egyedüli elővételi jegy-elárusitó hely, dohánytőzsde, Andrássy-ut 38. szám.

Kis hirdetéseket

elfogad az Egyetértés számára a központi hivatal **Papnövelde-utcza 8. sz.** és a következő fiók kiadóhivatalok:

Breuer nővérek dohánytőzsdéje **VI. ker., Teréz-körut 54. szám.**

Burger Vilmosné dohánytőzsdéje **Andrássy-ut 51.** (Oktogon.)

Deutsch Julia dohánytőzsdéje **József-körut 50. sz.**, (Baross-utcza sarkán.)

Nemecsek A. dohánytőzsdéje **IV. Petőfi-tér 3. szám.**

Toldi Lajos könyvkereskedése **Buda, II., Fő-utcza 2. szám**, valamint minden **hirdetési iroda.**

„Elemér."

Levélkéd vettem, áldjon Isten jóságodért, Budapesten vagyok a helyzet nghgzsgglvgi kpzarm. Czimem: Mdeydo DeodoésJdodagk bdnk edzadszdtl osztály, Erzsébet-tér 9. sz. Ölel sirig hü Cid 5222

Felkérem

azon urhölgyet, kit szombat este a Petánovits-féle (Pschorrbräu) vendéglőben az Egyetértésre figyelmessé tettem, ha lehet, vasárnap délután 3 órakor a Muzeum-kertbe megjelenni sziveskedni; ha nem lehet, ugy kérem nagyon vagy e lapban, vagy „Poste-restante" közölni, hol és mikor lehet szerencsém? 5318

Aranyos.

Kétségbe vagyok esve, mert közbejött akadályok folytán pár napra el kell halasztanom hazautazásomat. De elutazása előtt még látnom kell, mert különben nincsen nyugalmam. De legyen bármiképen, én mindig tántorithatlan hive leszek. Adieu drága lény — irjon **50.** 10481

Házasság.

Egy 49 éves, pestmegyei, református, barna, özvegy ember, birtokos, iparos, 18,000 forint vagyonnal, 2000 forint évi jövedelemmel, nősülni óhajt egy tisztességes családból származó, szolid és szerény igényü, igen tisztességes, 35-től 45 éves hajadonnal vagy gyermektelen özvegy nővel, kinek harmadrésznyi vagyona volna. Ajánlatok **„Nyugodt jövő"** jeligével e lap kiadóhivatalába küldendők. Csak teljes czimü levelek vétetnek figyelembe. 10473

Eladás.

Használt és uj

pénz-szekrények

rendkivüli olcsó áron kaphatók a bécsi pénzszekrénygyár raktárában, **Budapest, V., Bálvány-utcza 6. sz.** 30507

20 hektó

fajszőlőbor eladó. Czim a kiadóhivatalban. 30903

Festő üzlet

5—6000 frt évi forgalommal, olcsó házbérrel, tulajdonos betegsége miatt 4000 frtért eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5285

Budapest melletti

Szent-Mihályon, 4 drb egyenkint 250 □-öl nagyságu, egymás mellett fekvő üres házhely, egyenkint vagy egészben, más vállalat miatt, olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban 5316

Baross-utczában

egy emeletes sarok bérház telek 200 □-öl, jutányosan eladó. Czim a kiadóhivatalban. 5317

Vétel.

Egy kevéssé használt, de jó karban levő

takaréktüzhely

megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba kéretnek **„Tüzhely"** jelige alatt. 5310

Használt tolószék

megvételre kerestetik. Czim a kiadóhivatalban. 5320

Alkalmazást keres.

Mükertész,

38 éves, nős, tevékeny, megbizható virág-, konyha- és gyümölcsfakertész, érti a szőlőszetet, kertalakitásban szakértő, mielőbbi belépésre helyet keres. Czime a kiadóhivatalban megtudható. 5305

Fővárosi

fiatal ember, (hivatalnok) oly vidéki alkalmazást keres, mely mellett önmüvelődésre is szánhat időt. Levelet **„Vidékre vágyó"** jeligével kérek. 5300

Gazdatiszt

állást változtatni kiván, 46 éves, nős, gyermektelen, róm. kath., a gazdaság minden néven nevezendő ágazataiban tökéletes szakavatottsággal birok, dohány-, répatermelések és állattenyésztésben is tökéletes jártassággal birok, mit bizonyitványaim is igazolnak, miért is tiszta lélekkel hivatkozom főnökömre, kinél mint meghatalmazott intéző 8 évig szolgáltam, melyről igen jó bizonyitványnyal rendelkezem. Igényeim szerények. Földkezelést, szikes foltok javitását elvállalom. Szükségkép 1000 frt biztositékot teszek. Leveleket a kiadóhivatal továbbit **„M. R."** jeligével. 10465

Csinos fiatal leány

helybeli előkelő üzletben szeretne mint pénztárnoknő vagy elárusitónő alkalmazást nyerni (kávéházak kizárva). Jó ajánlatokkal rendelkezik. Szives kérdezősködéseket **„Tisztességes"** jeligével e lap kiadóhivatalába kér. 10486

Alkalmazást nyer.

Egy vidéki pénzintézet

oly bankhivatalnokot keres, ki a részletiv üzletben is kellő jártassággal bir. Az eddigi müködést feltüntető ajánlatok **„Bankhivatalnok"** jelige alatt e lap kiadóhivatalához czimzendők. 5314

Tanoncz

vidéki jobb családból származó füszer- és vasüzletben felvétetik. Czim a kiadóhivatalban. 5313/b

Fögépész,

ki gőzeke kezelésében is jártas és ki képes egy nagy gazdaságban levő összes gépek üzemben tartására és nagyobb szabásu munkák készitésére, azonnal, legkésőbb julius 1-ére alkalmazást nyerhet. Évi fizetés készpénz 500 frt, természetbeni lakás, fütés, világitás és a megfelelő naturalé. Ugyszintén egy **vasuti előmunkás**, ki a mezei vasutak épitésében és fentartásánál gyakorlattal bir, azonnal alkalmazást nyerhet, fizetés megállapodás szerint. Ajánlatok: **Kövendy Domokos** macsi uradalmi fötiszt czimére Macs per Debreczen küldendők. 30937

Gépészmérnök

kerestetik előkelő gépgyárhoz, a ki az általános gépépités terén jártas és önállóan szerkeszteni képes. Ajánlatok életrajzi adatokkal, bizonyitvány-másolatokkal, fizetésigény és a belépési idő megjelölésével e lap kiadóhivatalához **„G. 20"** jegy alatt intézendők. 10468

Lakás és bérlet.

Lakást keresek

1897. november hó 1-ére, a pesti oldalon, 4—5 szoba és mellékhelyiséggel, kerthasználattal. Czim a kiadóhivatalban. 5290

Különféle.

Ajtó és ablakok

minden formában és nagyságban teljesen felvasalva olcsó ár mellett szállittatnak.

WIENER A. utóda,

Budapest, Üllői-ut 77. 30660

CHOCOLAT MENIER

Legnagyobb gyár a világon.

Napi eladás 50.000 kilo.

Kapható minden füszer- és csemege-üzletben. 28661a

Csuz és köszvény

csuzos fej- és fogszaggatások, hülési és ficzamodási valamint fagydaganatok ellen meglepő gyorsan és biztosan hat a

REPARATOR

nevü gyógyszer, melynek üvege 50 kr., vagy 1 frtért, minden gyógyszertárban kapható. A Reparatorral a Rókus-kórházban 136 esetben tétetett kisérlet, melyeknél 7 esetben javulás, 129 esetben teljes gyógyulás éretett el. 30895

Vérszegénység és sápkór

gyenge gyermekek erősitésére kitünő hatásu és pompás izü szer a **Tokaji China vasbor**, mely az orsz. egészségügyi tanács javaslatára belügyminiszteri engedélylyel láttatott el. Kis üveg 1 frt 60, nagy 3 frt.

KRIEGNER GYÖRGY gyógyszertára a „Magyar koronához"

Budapest, Calvin-tér.

Hévizi gyógyfürdő.

Keszthely vasuti állomás.

Kénes Héviz (megnyitás május 1-től szeptember végéig) iszapkorpával.

Világszerte ismeretes fürdő gyógyulást nyujt csuz, köszvény, csont-izület és közbántalmaknál, csonttörés, csontszu. Neuralgia (Ischias), görvélykór oly eseteknél is, a melyek már sehol sem voltak gyógyithatók. Masszirozás, masszirozó terem, hozzáértő masszirozóval. 30941

Prospektust kivánatra ingyen küld a fürdőigazgatóság.

Látta-e már a

VASÁRNAPI LAPOK

valamelyik számát?

Ha még nem látta kérjen belőle mutatványszámot!

A „Vasárnapi Lapok"

a legdiszesebb és legtartalmasabb szépirodalmi képes hetilap.

Főszerkesztője: **Beniczkyné Bajza Lenke.**

A „Vasárnapi Lapok"-at az Egyetértés előfizetői kedvezményes áron kapják:

Egész évre 8 frt helyett . . . . . 6 forintért.

Fél évre 4 frt helyett . . . . . 3 forintért.

Negyedévre 2 frt helyett . . . . . 1 frt 50 krért.

Az előfizetés az Egyetértés kiadóhivatalához küldendő.

KÉPES BUDAPESTI SZAKÁCSKÖNYV.

Sz. Hilaire Josefa, Kovács Irma, Dorn Anna, Gombos Erzsi, Moesz Gézáné, özv. Gyöngyössy Sámuelné, Zemplényi Szabó Antalné nyomán szerkesztette

Zemplényi Szabó Antonia.

Függelék:

A magyar gazdasszony kincstára

Hatodik,

négy szinezett képpel, 53 fametszettel és számos kiváló magyar étellel bövitett kiadás.

Nagy negyedrétü 583 lapon, a legdiszesebb kiállitásban.

Ára füzve csak 1 frt 80 kr.

Tartós félvászonkötésben, szinnyomatu-táblával 2 frt. — Diszkötésben 3 frt.

E legjobb és legterjedelmesebb

valódi magyar szakácskönyv

az 560 oldalra terjedő kötet közel 1500 étel s egyéb receptet vagy tárgyat tartalmaz a mi által

minden háziasszonyra igazi nélkülözhetlen kincscsé válik!

Épp ugy az egyszerü polgári, mint a legelőkelőbb uri háztartás czéljainak a legkitünőbben megfelel. Rendkivül dus tartalmából szük kivonatban a következőket emeljük ki:

ELSŐ RÉSZ: A szakács müvészet előcsarnoka. **Első szakasz**: Általános előismeretek. — **Második szakasz** 3 osztályban: Ételek az állat-, növény- és ásványországból. Tizenhárom rendben. — **Harmadik szakasz**: Az étanyagok elöleges elkészitése, a főzés vagy sütés előtt. stb. — **Negyedik szakasz**: A feldarabolás; az asztal elrendezése, az asztalkendő müvészies összehajtása.

MÁSODIK RÉSZ: Gyakorlati szakácskönyv. **Első osztály**: A levesekről, husleves hatvan-féle, böjti leves huszonkétféle. A leves utáni ételekről husnapokon, harmincznyolcz-féle, böjti előételek huszonkét-féle. — **Második osztály**: A marhahusról, a mártásokról, a főzelékekről, összesen hatvannyolcz reczept. — **Harmadik osztály**: A különféle becsináltakról, u. m. a becsinált szárnyasokról, a borju és borjubecsináltakról és vagdalékokról; a marhahus-, juhhus-becsináltakról, rostélyos-, czomb- és aszpikról. A halakról, békákról és szárcsákról s teknősbékákról, összesen százharmincznégy reczept. — **Negyedik osztály**: A különböző tésztákról és pástétomokról. A különböző kókokról és pépekről. A lepények, rétesek és vegyes tésztás ételekről. Zsirban kisütött té ztákról. Az élesztős tésztákról. A gyümölcs étkekről; összesen kétszázharmincznyolcz reczept. — **Ötödik osztály**: A különféle pecsenyékről, befőttekről és salátákról, összesen ötvenkilencz reczept. — **Hatodik osztály**: A különféle tortákról és apró süteményekről. A czukrász süteményekről, összesen százhuszonkét reczept. — **Hetedik osztály**: A kocsonyákról, crémekről, habos tejről, fagylaltról, geléeről, marmaládokról, berakott és befőzött gyümölcsökről; a hideg és meleg italokról, összesen százhetvenkilencz reczept. A tulajdonképeni magyar ételek hozzá való étlapokkal, összesen kilenczvenhat reczept.

HARMADIK RÉSZ: A magyar gazdasszony kincstára. **Első osztály**: A butorok és házi eszközök tisztitása. A férgek, bogarak és ártalmas állatok kiirtásáról. Folttisztitás. A házi festő és diszmosónő, összesen száznegyvenhárom reczept. — **Második osztály**: Pipere és szépitő könyv Kályha-fénymáz és füstölő szerek készitése, összesen hatvanhárom reczept. — **Harmadik osztály**: Eczet és élesztő készités, összesen harminczöt reczept. — **Negyedik osztály**: Különféle étszerek fentartásáról és megjavitásáról. Különféle hasznos jegyzetek a mindennapi házi életből. A szobai énekes madarakkal való bánásmód és azok legkedveltebb fajai, összesen nyolczvan reczept vagy tárgy. — **Ötödik osztály**: A házi orvos, összesen száznyolczvanöt reczept. — **Függelék**: Mérték és pénzszámitás.

Megrendelhető és kapható az „Egyetértés" kiadóhivatalában Budapesten, a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Hirdetések e lap részére felvétetnek a kiadóhivatalban, Papnövelde-utcza 8. sz.

HEKTOGRÁF! **Javitott másoló-készülék.**

HEKTOGRÁF-ANYAG.

HEKTOGRÁF-TINTA.

Levél- és számla-rendezők, bibliorhaptes. Képes árjegyzékek, hektografált lenyomatok **ingyen** és **bérmentve.** 30262

Josef Lewitusz Wien, I., Franzensring 20.

Kapható: **RIGLER JÓZSEF EDE urnál**

Erzsébet-tér 19. **BUDAPEST,** Kecskeméti-utcza 13.

Déli vasut.

Közvetlen kocsik Budapest déli vasutról.

A téli menetrendben azaz 1896. évi október hó 1-től 1897. évi április hó 30-ig, **Budapest déli vasuti pályaudvarnál és viszont** naponta a következő I. és II. osztályu közvetlen személykocsik közlekednek a gyorsvonatoknál:

Budapest d. v.—Meran és viszont Pragerhof—Marburg—Franzensfeste-n át.

Ind. Budapest d. v.	7 óra 45 p.	este.
Érk. Meranba	3 „ 30 „	d. u.

Menettartam: $19^3/_4$ óra.

Ind. Meránból	2 óra 29 p.	d. u.
Érk. Budapest d. v.	10 „ 10 „	d. e.

Menettartam $19^3/_4$ óra.

Ezen kocsik minden gyorsvonatokra érvényes I. és II. oszt. menetigazolványokkal, valamint csoportositható menetjegyfüzetekkel is, melyek megrendelésre ugy Budapest d. v.-on, mint Meranban válthatók, igénybe vehetők.

Budapest d. v.—Velencze (Venezia) **és viszont** Pragerhof—Nabresina—Cormons-on át.

Ind. Budapest d. v.	7 óra 45 p.	este.
Érk. Velencze	2 „ 15 „	d. u.

Menettartam: $18^1/_2$ óra.

Ind. Velencze	2 óra 20 p.	d. u.
Érk. Budapest d. v.	10 „ 10 „	d. e.

Menettartam: $19^3/_4$ óra.

Ezen közvetlen kocsik minden gyorsvonatokra érvényes I. és II. osztályu menetigazolványnyal használhatók.

Budapest d. v. pályaudvaron Velenczébe közvetlen menetjegyek adatnak ki, melyek a déli vasut vonalán (Budapest—Pragerhof—Cormons) 25 kgr. podgyász-szabadsulyra adnak igényt.

Az utazás Ausztria-Magyarországban egyszer megszakitható. A fenti menetjegyek ára Budapest d. v.—Velencze: I. oszt. 102·20 frank; II. oszt. 75·65 frank.

Budapest d. v.—Fiume és viszont Pragerhof—Szt.-Péter-en át.

a)	Ind. Budapest d. v.	7 óra — p.	reg.
	Érk. Fiume	9 „ 2 „	este.

Menettartam: 14 óra.

b)	Ind. Budapest d. v.	7 óra 45 p.	este.
	Érk. Fiume	9 „ 50 „	d. e.

Menettartam: 14 óra.

a)	Ind. Fiume	7 óra 50 p.	reg.
	Érk. Budapest d. v.	9 „ 40 p.	este.

Menettartam: $13^3/_4$ óra.

b)	Ind. Fiume	7 óra 35 p.	este.
	Érk. Budapest d. v.	10 „ 10 „	d. e.

Menettartam: $14^1/_2$ óra.

Budapest d. v.—Trieszt és viszont Pragerhofon át.

Ind. Budapest d. v.	7 óra 45 p.	este.
Érk. Trieszt	9 „ 25 „	d. e.

Menettartam: $13^1/_2$ óra.

Ind. Trieszt	8 óra 5 p.	este.
Érk. Budapest d. v.	10 „ 10 „	d. e.

Menettartam: 14 óra.

Budapest d. v.—Pakrácz-Lipik és viszont Kanizsa—Barcson át.

Ind. Budapest d. v.	9 óra 25 p.	este.
Érk. Pakrácz-Lipik	1 „ 20 „	d. e.

Menettartam: 16 óra

Ind. Pakrácz-Lipik	2 óra 50 p.	d. u.
Érk. Budapest d. v.	6 „ 29 „	reg.

Van szerencsénk ajánlani

szavatolt tisztaságu

A legmagasabb dijakkal kitüntetett

Thomasfoszfátlisztet

szavatolt 15—20% czitrátban oldható foszforsavtartalommal és 85—100% porfinomsággal.

Felülmulhatlan, **minden** talajra alkalmas trágyaszer, különösen sovány talajok javitására, kitünő hatásu az összes gabnanemüek, kapás és olajnövények, lóhere és luczerna, szőlő, komló és kerti veteményekre, kiváltképen a rétekre.

Legjobb, leghatásosabb és legolcsóbb foszforsavtrágya; tekintettel hatásának tartósságára, felülmulja **az összes szuperfoszfátokat.**

A czitrátban oldható foszforsav-tartalomért **szavatosságot** vállalunk, netaláni hiányt megtéritünk.

Árajánlatokkal, szakmunkákkal és egyéb felvilágositással a legkészségesebben szolgál

a csehországi Thomasmüvek prágai foszfátliszt eladási-irodájának vezérképviselősége a magyar korona orsz. területén

Kalmár Vilmos

29476 **Budapest, Erzsébet-körut 34. sz.**

Olcsó!

Friedrich Bruno Andrieu's Söhne

30249 **Bruck a/M.**

vas, aczélmü és drót-ipar.

Közönséges tüskés aczéldrót.

Szab. négyhegyü simplexdrót m. osztr. szab. sz. 8935

Keritéshez való drótok és fonatok, czinezett tüskés aczéldrótok és mint ujdonságok:

Simplex tüskés aczéldrótok.

Tartós!

Valódi párisi gyártmány, jótállás mellett, orvosi tekintélyek ajánlata szerint teljesen biztos és ártalmatlan.

Gummi és halhólyag tuczatonkint	1.—6.—
Capottes americans (rövid)	2.—5.—
Párisi női szivacska	2.—6.—
Irrigator	1.80—5.—
Eredeti pessarium oclusivum (Peliporus) Menzinga tanár szerinti vezetővel	1.80—2.50
Szab. havibaj elleni kötelék **„Diana öv"** minden hölgynek nélkülözhetlen!	3.50—5.—
Gyüjtemény uraknak	3.— 10.—

10 frtnyi megrendelésnél 10—15% árkedvezmény. Megrendelések pontosan és discreten eszközöltetnek. 30506

KELETI J. császár. és királyi szab. kötszergyártó. **Budapest, IV., Koronaherczeg-u. 17.**

Árjegyzék ingyen zártboritékban.

Déli vasut.

Hirdetmény.

Az idei **fürdőévad** tartama alatt f. é. május hó 1-től fogva szeptember hó végéig Budapest déli vaspályáról, Budapest k.-p.-u.-ról, Budapest Kelenföldről, Székesfehérvárról és Kanizsáról rendkivül mérsékelt áru I., II. és III. osztályu, az egész évadra, azaz szeptember hó 30-ig érvényes **menettérti jegyek** adatnak ki Siófokra, Szántodra, Balatonföldvár m. h.-re, Szemesre, Boglárra, Fonyód-fürdőtelepre és Balaton-Szt.-Györgyre, továbbá (Siófokon át) Balatonfüredre, Almádira, Kenesére s (Bogláron át) Révfülöpre, Badacsonyra és vissza. Ezen menettérti jegyek alapján a podgyász a fentnevezett vasuti- és gőzhajózási állomásokra, valamint viszont közvetlenül továbbittatik, mely továbbitásnál a déli vasut vonalát illetőleg jegyenkint 25 kg. podgyászszabadsuly engedélyeztetik.

Ezenkivül a fürdőévad tartama alatt Budapest d. v. és Siófok közötti forgalomban **időleges jegyek** adatnak ki, a melyek ára: egy hóra I. oszt. 52 frt, II. oszt. 38 frt, az egész fürdőévadra I. oszt. 128 frt, II. oszt. 94 frt.

Az igazgatóság.

(Utánnyomás nem dijaztatik.)

A budapesti és bécsi katonakórházakban, valamint számos katonaezrednél nyert bő tapasztalat folytán ezen orvostudor legmelegebben ajánlható.

Titkos betegségeket,

hugycsőfolyásokat, sebeket, syphilis utókövetkezményeit, elgyengült férfierőt, magömléseket, önfertőztetés utóbajait, nőknél fehérfolyást, befecskendezés nélkül, bármely nőbajokat, a legmakacsabb **börbetegségeket**, valamint ifjukori bünök következtében beállott **ideg-** és ennek utókövetkezményeképen létrejött **hátgerinczbajokat** gyógyit 15 évi katonaorvosi és 10 évi polgári orvosi tapasztalat után, a **legujabb gyógymód** szerint, alaposan és biztos sikerrel

Dr. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos.

Rendelő intézet: Budapesten, Váczi-körut 4., I. em. bejárat a lépcsőnél. 30220

Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7 órától 8 óráig. Nőknek ugy, mint férfiaknak külön be- és kijárat — külön váróterem. Dijazott levelekre azonnal válaszoltatik, gyógyszerekről is gondoskodva lesz.

Budapest, Nagy Sándor könyvnyomdájából, IV., Papnövelde-utcza 8. sz.